

SUOMALAINEN KLUBI 1876–2018

Klubilaiset käytännön toimiin
ilmastonmuutosta vastaan

Auto ruoka koti

tärkeimmät keinot

Ilmastonmuutos-teema, sivut 16-28

**Elina
Lepomäki
puhui
Vapauden
voitosta**

s. 42

**Klubi keskusteli
NAISJÄSENYYYDESTÄ
sivistyneesti
ja vilkkaasti** s.4

**Pertti Salolainen
Euroopan Unionista:
Isot pärjäävät,
pienet
tarvitsevat**

s. 29

Arvoisat Klubin jäsenet

Joulunaika on saapumassa Klubiravintolaan ja toivoisimme näkevämme Teidät perheenne, ystäviinne tai bisneskumppanienne kanssa täällä meillä nauttimassa kiireettömästä hetkestä hyvän aterian merkeissä.

Klubiravintolan Joulupöytä 2018 Tamminiemen tunnelmin
3-21.12.klo 11.30-13.30
Hinta pääsalissa 54 € ja kantapöydässä jäsenhintaan 24 €
(pe 14.12.buffet loppuunmyyty)

Kantapöydässä jäsen voi nauttia myös päivittäin vaihtuvan kotiruoan kahveineen hintaan 9.50 €.

Joulun ajan A'la Carte kabineteissa klo 11.30-22
Blinit, mädit, porot ja muut herkut tarjoillaan kabineteissa koko joulukuun.

Glögipannu on päällä, joten tervetuloa

Miia Makkonen ja Petri Karhu henkilökuntineen

Klubilaiset Ilmastonmuutosta vastaan

■ Klubilehti julkaisee tässä numerossa laajan Ilmastonmuutosteeman, jonka idea löytyi syksyn klubiohjelmasta. Aihe nousi kuukautta myöhemmin kaikkien tietoisuuteen IPCC:n julkaistua lokakuussa oman raporttinsa, jonka mukaan ilmaston lämpeneminen on saatava pysäytettyä 1,5 asteeseen.

Maailman Ilmatieteen järjestön pääsihteeri Petteri Taalas uskoo Klubilehdelle kirjoittamassaan tärkeässä artikkelissa, että ilmastonmuutos on pysäytettävissä. Tekniset ja taloudelliset keinot ratkaisuun ovat jo olemassa.

Suomeen hän ehdottaa lisää bio- ja ydinvoimaa sekä toimia rakentamisessa ja liikennetarkaisuuksissa.

Tieteen illassa kysyimme, miten klubilainen voi käytännössä taistella ilmastonmuutosta vastaan, koska on tärkeää saada ajatuksia asiasta, joka koskettaa meitä kaikkia.

Valtaosa paikallaolijoista vastasi. Heidän esittämät mielipiteet osoittavat klubilaisilla olevan merkittävää halua muuttaa oman elämänsä keskiössä olevia asioita konkreettisesti, jotta ilmastonmuutos voidaan hallita.

Klubilehden Janne Virkkunen kirjoittaa muuttoliikkeen kiihtymisestä ja ehdottaa, että väestön ja ilmastonmuutosta kannattaa tarkastella yhdessä.

Tällä vuosisadalla väkiluku tavoittaa 12 miljardin rajan, josta 4,5 miljardia on Afrikassa, manner on lähes ainoa suuren väestökasvun alue. Tärkeä tieto sekin, että EU ei tee enää yhtään esitystä ilman, että Afrikkaa käsitellään. Näin sanoi Pertti Salolainen vieraillessaan Klubilla.

Kannattaa lukea uuden toimittajamme, Antti Marttisen oiva tausta ilmastonmuutoksen vaikutuksesta poliittiseen kenttään, ehkä kevään vaaleihin. Kari Storckoviuksen juttu, miksi Suomen pitää osallistua ilmastotalkoihin, vaikka Intia ei osallistuisi, saa ajattelemaan.

Talvi käväisi marraskuussa kotijoella. Tänään 5.12. vesi on vapaa ja lämpöä muutama aste.

Klubi keskusteli naisjäsenyydestä

Klubilehti julkaisee laajan raportin 150 klubilaisen lokakuun lopulla käymästä naisjäsenyyskeskustelusta.

Keskustelu käytiin hyvässä klubihengessä. Vilkaassa keskustelussa esitettiin mielipiteitä oman kannan puolesta, ei toisen mielipidettä vastaan.

Keskustelun viestin kiteytti laajasti kannatettu ehdotus jäsenkyselystä, joka avaisi laajemmin klubilaisten mielteitä asiasta.

Tärkeää on, että jäsenistöä puhuttavassa asiassa on lähdetty liikkeelle. Sen eteneminen riippuu nyt johtokunnasta ja sen päätöksistä, jotka kertovat miten 142-vuotias herrasmiesklubi hoitaa asiaansa.

Toimitus toivottaa lukijoilleen Hyvää vuodenvaihdetta
TIMO MARTIKAINEN

KLUBI-LEHTI Julkaisija Helsingin Suomalainen Klubi ry, Kansakoulukuja 3, 00100 Helsinki

Klubimestarit
09-586 8830

Toiminnanjohtaja ja sihteeri
09-5868 8366
www.klubi.fi

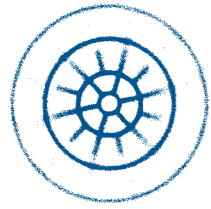
TOIMITUS
Timo Martikainen, päätoimittaja
+358 50 2852
paatoimittaja@klubi.fi

Ulkoasu:
Yrjö Klippi, AD, graafikko
Pyy Klippi
Taittaja-asistentti
kluklippi@gmail.com

Kustaa Hulkko
Antti Martinen
Tapani Ruokanen
Jaakko Savisaari
Teemu Torvelainen
Antti Virkkunen
Janne Virkkunen

Paino:
Forssa Print

ILMOITUKSET
Kristian Miettinen
0400 225 855
aurinia@kolumbus.fi

SISÄLTÖ 4/2018 joulukuu, 2018

Pääkirjoitus	3
Klubi keskusteli naisjäsenyydestä	4
Syyskokous äänesti johtokunnasta	10
Puheenjohtajan palsta	12
Talousneuvokselta 25 000 euroa säätiölle	14
Iltapäivänsseissa parketilla mukava meno	14
Finlandia- palkittu Olli Jalonen Kirjan illassa	15
Klubilaisille merkittävä alennus kirjoista	15
ILMASTONMUUTOS-teema	16 – 29
Ilmastomuutosongelman ratkaisu on olemassa	16
Klubilehti kysyi käytännön ilmastotekoja	22
Ilmastomuutos kiihdyttää muuttoliikettä	24
Ilmastovaalit tulossa	26
Miksi Suomen pitää, vaikka Intia ei haluaisi	28
Pertti Salolainen vieraili EU-illassa	29
Diili 18 maakunnasta härskintä urallani	30
Raimo Sailas: Sote joutaisi kaatua	32
Sotkamon kaivoksen ihme	33
Ilkka Kanerva: Venäjä-sanktioita ei voi peruttaa	34
Klubi-ilta pohti suomalaismedian ulkoista painetta	36
Suomen ilmavoimien 100 vuotta	38
Unkarin tuntijat pohtivat, mikä maata riivaa?	40
Uuden ajan politiikko, Elina Kivimäki Kirjan illassa	42
Klubilaiset kohtasivat 300 kaupunkilaisteosta	46
Runomatinea soi voimalla	48
Markku Valkonen arvioi Antti Virkkusen näyttelyn	49
Teatteri rakentuu palasista	49
Tulevat tapahtumat	50
Kuoron joulukonsertti	52

Teksti: Timo Martikainen
Kuvat: Veikko Hannula
Kuvitus: Yrjö Klippi

Naisjäsenyys kokosi Klubi-iltaan lähes 150 veljeä

Vilkas keskustelu eteni asiallisesti ja sivistyneesti

Illan vetäjät Aarno Cronvall ja Matti Viljanen hiovat illan vaiheita.

Lähes 150 klubiveljeä kokoontui keskustelemaan naisjäsenyydestä Klubi-iltaan lokakuun lopulla.

Illan isäntä Aarno Cronvall korosti alkupuheenvuorossaan tilaisuuden luonnetta avoimena keskustelutilaisuutena, ei äänestyksenä.

Puheenjohtaja Matti Viljanen vasemmalla puolella naisjäsenyyden puolustajat Antti Virkkunen ja Janne Jutila, oikealla puolella vastustajat Martti Varjonen ja Yrjö Larmola.

Cronvall ohjeisti keskustelijoita kunnioittamaan toistensa mielipiteenvapautta ja esiintymään asiallisesti vailla tunteenpurkauksia.

Hän oli pyytänyt neljä valmisteltua puheenvuoroa, kaksi naisjäsenyyttä puoltavaa ja kaksi sitä vastustavaa. Puhujat olivat (arvotussa puhumisjärjestyksessä) Janne Jutila, Yrjö Larmola, Martti Varjonen ja Antti Virkkunen.

Puheenvuorojen jälkeen puheenjohtaja Matti Viljanen ryhtyi johtamaan keskustelua, jossa käytettiin seitsemäntoista puheenvuoroa, joista suurin osa puolsi klubin avaamista naisille.

Ehkä ennakoarveluista poiketen puheenvuorot pidettiin ilman suuria tunteita. Vilkas keskustelu eteni sovussa esittäen näkökantoja omien näkemysten puolesta.

Klubilehti referoi keskeiset puheenvuorot ja kokosi yleiskeskustelussa esitettyjä mielipiteitä.

Mies-sanan poistoa ehdotettiin vuosi sitten

Janne Jutila jätti vuosi sitten yhdeksän muun jäsenen kanssa johtokunnan harkittavaksi aloitteen sääntömuutoksesta, joka poistaisi mies-sanan. – Muutos on henkisesti vaikea osalle jäseniä. He

pelkäävät, että klubimme ilmapiiri muuttuu, jos uusia jäseniä liittyy liika, Janne Jutila sanoi.

– Klubin perustajat olivat oman aikansa ihmisiä ja myös radikaaleja uudistajia. Meidän pitää tänään olla heidän esimerkinsä arvoisia. Suomen kulttuurinen ja taloudellinen hyvinvointi tarvitsee yhdistyksen, jossa jäsenenä voi olla jokainen maineeltaan hyväksi tunnettu Suomen kansalainen.

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Yleiskeskustelussa sanottua ja pohdittua

” Klubia ei perustettu miesten harrastuksia varten, vaan ne tulivat toimintaan 1930-luvulla oman huoneiston myötä. Yhdistys perustettiin aatteelliseksi, poliittiseksi jopa puoluepoliittiseksi järjestöksi aikana, jolloin klubit ja sanomalehtien toimitukset korvasivat puolueet.”

”Alkuperäisissä sääntöissä ei puhuta miesten klubista. Sääntömuutos, jolla naiset suljettiin ulos tehtiin 1961. Joku pelko on silloin tullut, että jotain voisi tapahtua.”

”Jos kone ei ole rikki, älä lähde sitä ronkkimaan, näyttää olevan nykytilanteen säilyttämisen puolesta ylivoimaisiin argumentteihin. Naisjäsenyyden puolesta on se, että kulttuuria on tänä päivänä mahdotonta ajatella ilman naisia.”

”Perustajat osasivat elää ajassa. He tiesivät, mitä ovat tekemässä ja mihin he pyrkivät. Naiskeskustelu tiivistyy siihen, osaammeko tänään elää ajassa. Miettikää, jos me ei tehdä mitään, elääkö klubi ajassa ja onko sillä tulevaisuutta.”

”Jumppakaverin eikä minunkaan mielestä löydy yhtään järkevää perustetta sille, etteikö naiset voisi olla mukana.”

”Kyselyä ei tarvita, vaan asia olisi hoidettava johtokunnan prosessina. Mukaan olisi liitettävä mietintä, mitä resursseja tarvitaan monipuolistuvalle toiminnalle.”

”Rotareissa naiset lisäsivät aktiviteettia ja nuorensivat keski-ikä. Keskiviikkokerho avasi ovensa viime keväänä naisille. He ovat tuoneet uudenlaisia näkökulmia ja uutta keskustelukulttuuria kerhon kokouksiin.”

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Jatkoa edelliseltä aukeamalta

Janne Jutilan mukaan meidän tulee olla hie-
man radikaaleja viedessämme asiaamme
eteenpäin.

– Olemme perustaltamme vanhasuomalai-
nen klubi, Yrjö Larmola sanoi.

Martti Varjoson mukaan on hyvä, kun
miehet tapaavat ja keskustelevat miesten
näkökulmasta.

– Klubin on uskallettava olla tulevaisuu-
den tekijä, ei entiseen tuijottaja, Antti
Virkkunen sanoi.

Antti Ahon mukaan naiset suljettiin pois
sääntömuutoksella 1961.

Jyrki Vesikansa mielestä Klubin tulisi olla
aatteellinen samoin kuin 1800-luvulla.

– Meillä ei ole varaa sulkea ulos pit-
källe koulutettuja ja osaavia naispuoli-
sia jäsen ehdokkaita, Jutila sanoi.

Jutila lainasi Lontoolaisen Reform
Clubin toiminnanjohtajan mielipidettä
naisjäsenyydestä. ”joskus on syytä
olla hieman radikaali vain pysyäkseen
mukana ajassa ja kehityksessä.”

Veljesklubimme avasi jäsenyyden
naisille 1980-luvulla.

Naiset vaihtoivat keiton salaattiin

Klubin jäsenenä puoli vuosisataa ollut
Yrjö Larmola painotti puheessaan klu-
bin runsasta avec-tilaisuuksien tarjon-
taa, jossa hän ei ole milloinkaan kuullut
kysyttävän: Miksi minä en ole jäsen?

Hänen mukaansa ole syytä sekoittaa
nais- ja mieskulttuureja.

– Miesten yhteiskulttuuri ja naisten
yhteiskulttuuri ovat erilaisia. Olen
ollut työelämässä neljäkymmentä
vuotta esimiestehtävissä naisenem-
mistöisissä yhteisöissä – siis naisem-
nemistöisissä, ei naisvaltaisissa – ja

tiedän mistä puhun.

– Naisten logiikka on erilainen kuin
miesten. Tämä ei ole arvoarvostelma:
sanon: erilainen.

Larmolan mielestä jäsenyyden avaa-
minen naisille muuttaisi klubin kult-
tuuria olennaisesti. Hänen mukaansa
rotarien avattua ovensa naisille, he
ensimmäiseksi vaihtoivat lounaan
alkukeiton raakasalaatiksi.

Larmola pohti, puuttuuko meiltä jäseniä?

– 50 vuotta sitten jäseniä oli satoja.
Talo on kallis ylläpidettävä, mutta aina
on selvitty, kiitos etevien talousmies-
ten, joita meillä on aina ollut. Silloin,
kun ensimmäinen tuhat alkoi tulla
täyteen, ehdotin varapuheenjohtajana,
että tulokkaille pidettäisiin pääsy-
tentti, jossa tentittäisiin Eero Saaren-
heimon klubin historia. Silloin tulija
tietäisi, mihin on tulossa. Jäin ajatuk-
sinen yksin.

– Olemme perustaltamme vanha-
suomalainen klubi. Ohjelmatarjon-

tamme on monipuolista ja nykyaajassa
kiinni, Larmola sanoi.

Naisjäsenyyteen liittyy muuta kuin vilpityn halu

Martti Varjojen ei kannata naisten
ottamista mukaan.

– Ajatukseen liittyy jotain ihan
muuta kuin vilpityn naisten yhtäkkiä
herännyt kiinnostus, Martti Varjojen
sanoi.

– Ajatukseni kumpuavat paljon
syvemältä. Olen huolestunut voi-
mistuneesta tiettyyn muottiin ihmisiä
ohjaavasta ilmapiiristä. Arvioin, että
miesten klubi ärsyttää tahoja, joiden
mielestä miehissä ja naisissa ei ole
mukamas eroavuuksia ja tytöt ja pojat
vain kasvatetaan erilaisiksi.

– Todennäköisesti kovaäänisesti
naisia jäseniksi vaativat tahot saattai-
sivat mielestäni seuraavassa tilan-
teessa julistaa sukupuolia olevan
kahden sijasta 32, tai ettei niitä ole
lainkaan.

– Vapaus ja oikeudenmukaisuus

ovat minulle hyvin tärkeitä asioita.
142-vuotias yhdistys on säilynyt ja
kasvanut, koska sille on ollut tilausta.
Väkinäinen ja aatteellisesti latautunut
tasa-arvo ei edusta oikeudenmukai-
suutta eikä vapautta.

– Mielestäni ajatus yhteisestä klu-
bista naisille ja miehille on periaat-
teessa hieno asia, mutta tässä tapauk-
sessa puolan nykyisen linjan jatku-
mista muuttumattomana, Varjojen
sanoi.

Klubi hyötyy naisjäsenyydestä

Antti Virkkusen mukaan ei ole tätä
päivää, että yhdistys rajaa jäsenyyttä
sukupuolen perusteella.

– Emme voi sivuuttaa tasa-arvoa,
jota tärkeämpää on nähdä klubin
hyöty, sitä mikä meille on hyväksi.

– Suurin ongelmamme ja haas-
teemme on, ettei jäsenyys enää
kiinnostaa 30-50 vuotiaita työelä-
mässä mukana olevia miehiä, jotka
haluaisimme jäseneksi. He ja moni

vanhempikin eivät koe oikeaksi liittyä
yhdistykseen, joka ei hyväksy naisia
jäseniksi, Antti Virkkunen sanoi..

– Klubin tärkein voimavara on sen
jäsenet. Tarvitsemme jatkuvasti uusia
jäseniä ja erityisen kipeästi nyt, kun
jäsenvirta seisoo paikallaan. Miksi
siis rajata ulkopuolelle naiset, puolet
potentiaalisista jäsenistä.

Virkkunen sanoo yhdistyksen ole-
van tienhaarassa, jossa on katsottavaa
eteen-, ei taaksepäin.

– Meille ei riitä matka kohti elä-
keläisherrojen harrastuspiiriä? Eikä
se sääntöjemmekään mukaan ole
tarkoitus. Toivon, että elämme tulevai-
suudessaakin kulttuurista ja meillä on
tiivis kosketuspinta nyky maailmaan ja
vahva yhteiskunnallinen painoarvo.

Virkkusen mukaan juna on lähtenyt
liikkeelle ja se kulkee yhä kiihtyvää
vahtia.

– Sitä työntävät eteenpäin sekä klu-
bin etu että yhteiskunnan arvot. On
enemmän kuin todennäköistä, että
jäsenyys avataan naisille muutaman

vuoden sisällä, Virkkunen sanoi.

Naisjäsenyydestä mielipidetiedustelu

Yleiskeskustelun ensimmäisessä
puheenvuorossa Antti Aho antoi juris-
tin kommentin.

– Asiaan on suhtauduttava analyyt-
tisesti ja rationaalisesti, hän sanoi.

– Vaikutusta on harkittava esimer-
kiksi 20 vuoden säteellä ei tämän
päivän näkökulmasta. Olisi hyvä jär-
jestää kevyt mielipidekysely jäsenistön
keskuudessa, tai ottaa asia yhdeksi
kysymykseksi Talous- ja hallintotoi-
mikunnan johtokunnalle esittämään
imago tutkimukseen.

Kyselyn tulokset pitäisi analysoida
ja selvittää vahvuudet ja heikkoudet
nykytilanteen ja naisjäsenyyden kan-
nalta. Tämän jälkeen voidaan tehdä
tarvittavat päätökset, Aho sanoi.

– Olisi hyvä, että voisimme sanoa
julkisuuteen, että meillä on prosessi

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Jatkoo edelliseltä aukeamalta

”Olen jäsenyyden avaamisen kannalla. Tästä asiasta ei pidä tehdä jäsenyyttä jakavaa. Toivon, että asiaa voidaan lähestyä analyytisesti ja arvioiden.”

”Vaikka ulkopuoliset pyrkivät vaikuttamaan meihin, päätämme omista asioista ja kannamme niistä vastuun.”

”Meidän tulee arvostaa molempia mielipiteitä. Niitä on kunnioitettava. Johdolle on annettava velvollisuus katsoa parasta. Sääntömuutos vaatii aikaa.”

”Naisjäsenyys rotarijärjestössä ei ole aiheuttanut ryntäystä, vaan on ollut myönteinen ja hyväksyttävä. Keskustelua klubin avaamisesta naisille on jatkettava, mielipidekyselyn järjestäminen on järkevää, tulosten selvittyä asia siirtyy johtokunnalle.”

”Ei olisi hyväksi, jos naiset kokisivat klubin selkäläiseksi, johon ei kannata liittyä. Jäseneksi ei tulisi vaimoja vaan yrityselämässä olevia naisia.”

”Suomalaisuudesta naiset ovat puolet. Se on kaikkien asia. Ei ole väärää mielipiteitä, vaan kukin katsoo omista lähtökohdista asiaa.”

”Oulussa poistettiin 1990-luvulla miespuolinen säännöistä. Jäsenistä päättää johtokunta. Jos yksi vastustaa jäsenyys ei toteudu.”

”Päätösvaltaa ei voi rajata johtokuntaan, vaan asia on mietittävä tosi isolla porukalla.”

”Naisjäsenyyttä ei voi miettiä talouden kannalta siten, että naiset paikkaisivat vähenevän miesjäsenistön.”

”Jos naiset tulevat mukaan, on todella hyvä huomata, että toiminta muuttuu ajan myötä perusteellisesti.”

Jyrki Bernerin mukaan vaimo on huolissaan, jos naiset ovat jäseniä. Nykyinen ei vaimoa huoleta.

Lauri Palojärven mukaan meillä on voimaa käsitellä kipeitä, joillekin jopa vaikeita asioita.

Naiskeskustelu tiivistyy siihen, osaako klubi tänään elää ajassa, Janne Virkkunen tiivisti.

Ei olisi yhtään hullumpaa, vaikka täällä olisi naisjäseniä, Jukka Knuuti painotti.

Mikko Iskala kysyi mitä Suomen historian vaiheista olisi saavutettu ilman naisia.

– Kannatan naisjäsenyyttä. Siitä ei pidä tehdä jäsenyyttä jakavaa, Johannes Koroma sanoi.

Antti Tuukkasen mukaan arvot ja periaatteet kiinnostavat nuorempiakin.

käynnissä ja että selvitämme asiaa oman aikataulun mukaan, Aho lisäsi.

Miehillä oikeus pitää oma klubinsa

Ohjelmatoimikunnan puheenjohtajana Aarno Cronvall sanoi lisänneensä voimakkaasti avec-tilaisuuksia aloitettuaan viisi vuotta sitten.

– Miesvaltauksen menettäminen ei ole ajatuksena hirveän draamallinen. Itse haluan puoltaa sitä, että miehilläkin on oma tilaisuutensa pitää oma klubinsa.

– Se mitä tässä yhdistyksessä tapahtuu on meidän asia. Tiedämme, että tässä huoneessakaan ei enää olla teinikäisiä. Nuorilla tarkoitamme 50-vuotiaita ja siitä alaspäin. Toisaalta on muistettava jatkuvasti kasvava virkeiden eläkeläisten määrä. Kukaan ei katso täällä toisen ikää, vaan miten kohtaamme miehenä toisen miehen ja miten kohtaamme täällä naisen teemaillan asian tuntijana tai avec-illan leidinä.

Haluan vähän laajentaa tätä ja sanoa

tarkoituksella, että minä en kannata naisten jäsenyyttä.

Sivistyneessä yhteiskunnassa voi miehillä olla oma klubinsa ilman, että se on naisilta pois. Olen kuullut tämän monelta meidän avecilta: Avec-tilaisuudet ovat hienoja, emmekä halua välttämättä jäseniksi. On hyvä tietää, missä miehemme on jäsenenä.

Jäsenilta on arvokasta viestintää jäseneltä toiselle

– Viettämämme jäsenilta on arvokas kokonaisuus. Lähes parikymmentä käytettyä puheenvuoroa on arvokasta viestintää veljeltä toiselle. On kuultu erilaisia mielipiteitä, jotka eivät ole puolesta ja vastaan, vaan on näkökulmia puolesta ja puolesta. Tämä on tärkeä asia, mikä meidän pitää havaita, arvioi puheenjohtaja Matti Viljanen illan satoa.

– Kunkin on muistettava antaa positiivinen kuva toiminnasta. Tämä on elävä, ei kuihtuva yhteisö.

– Tämä on jäsenilta, jossa ei tehdä

päätöksiä. Olen kuullut monelta taholta vakavamielistä pohdintaa. Sen otan johtokunnalle, ettei kukaan pääse sanomaan, ettei mitään ole tehty.

Viljasen mukaan on huolehdittava siitä, että veljet viihtyvät. Positiivinen vire pitää olla.

– Jos sääntömuutosehdotuksen allekirjoittaa noin 316 jäsentä, noin 10 prosenttia jäsenkunnasta, asiassa täytyy ryhtyä toimenpiteisiin. Sääntöjen muutos täytyy käsitellä kahdessa kokouksessa, ylimääräisessä ja sääntömuutokseen vaaditaan ¾ äänten enemmistö molemmissa kokouksissa.

– Asiaan on paneuduttava huolella, jos se osoittautuu tarpeelliseksi. Ellei se ei osoittautu, eläkäämme sovussa tässä yhteisössä nauttien palveluista, joita on tarjolla.

Matti Viljanen päätti pari tuntia kestäneen Naisjäsenyydestä käydyin Klubi-illan sanomalla, että hänen tasa-arvonsa on sitä, että meillä on oikeus olla itsenäinen organisaatio. ❖

– Meidän tulee arvostaa ja kunnioittaa molempia mielipiteitä, Jouni Päivölä vaati.

Kalevi Nikkilän mukaan Tampereella on 10-15% naisjäseniä.

Ben Grassin mukaan naisjäsenyys ei aiheuttanut ryntäystä rotarijärjestöön.

Petteri Walldenin mukaan hienot leidit toisivat uusia avauksia ja uutta keskustelua.

– Kuka päättää naisjäsenyydestä? Prosessi on mietittävä kokonaisuutena, Pertti Virkkunen vaati.

– Nainen pitää yhteiskuntaa pysyvässä, vaikka ei olekaan jäsen, Aarno Cronvall sanoi.

– Lähes viikoittaiset avec-tilaisuudet toteuttavat tasa-arvon, Jarkko Hietanen sanoi.

– Minusta tasa-arvo tarkoittaa, että meillä on oikeus olla itsenäinen organisaatio, Matti Viljanen linjasi.

Klubin marraskuun puolivälissä pidetyssä syyskokouksessa reilut 120 jäsentä

Syyskokous äänesti johtokunnasta

Syyskokouksessa oli läsnä 123 äänivaltaista Klubin jäsentä.

Teksti: Kari Storckovius
Kuvat: Antti Virkkunen

Klubin marraskuun puolivälissä pidetyssä syyskokouksessa 2018 reilut 120 jäsentä halusi ilmaista näkemyksensä johtokunnan valintaan sekä ensi vuoden toimintasuunnitelman ja budjetin hyväksymiseen. Klubilaisien täysi sali vakuuttui, että Klubi toimii edelleen hyvin.

Puheenjohtaja Matti Viljanen avatessaan kokouksen toivotti jäsenet tervetulleiksi ja kiitti osallistumisesta Klubin toimintaan. Kokous vietti hiljaisen hetken tänä vuonna kuolleiden jäsenten muistoksi. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin kunniapuheenjohtaja Martti Enäjärvi ja sihteeriksi Inkeri Lohivesi. Pöytäkirjan tarkastajiksi ja äänestyksen valvojiksi valittiin Heikki Kauppi ja Olli Alho.

Toimintasuunnitelmassa monia yleishyödyllisiä hankkeita

Matti Viljanen esitteli johtokunnan esityksen ensi vuoden toimintasuunnitelmaksi. Ensi vuoden toimintaa on valmisteltu laajasti eri toimikunnissa. Hän painotti erityisesti tarvetta pitää huolta yleishyödyllisyydestä ja esitteli tämän alueen keskeisiä hankkeita.

Suomen Kansan Sähköisellä (SKSM) muistilla on yleishyödyllisyydessä tärkeä rooli. Eri SKSM-sivustojen kää-

täminen on ensi vuoden ohjelmassa. Erityisesti hyvin suositut Sibelius-sivut pitäisi saada japaniksi, mutta työn rahoitus on vielä auki.

Lukiolaisille järjestettävä suomalainen kirjoituskilpailu on toinen keskeinen Klubin vuosittainen yleishyödyllinen tapahtuma. Siihen osallistuu lukion toisen luokan oppilaita Hangosta Ivaloon. Suomen suurin kouluissa järjestettävä vapaaehtoinen kirjoitustapahtuma järjestetään nyt 12. kerran.

Klubin säätiön ruokakulttuurirahasto jakaa tunnustuksia alan toimijoille. Säätiölle on saatu vastikään lisälahjoituksia, joten sen varallisuus vahvistuu ja sen toimintaa voidaan mahdollisesti laajentaa.

Jäsenoiminta on aktiivista ja puheenjohtajan mukaan meillä on vuosittain n. 11 000 osallistumista. Jäsenkehitys on hyvä. Jäsenmäärä on ollut pitkän aikaa tasapainossa ja se kasvaa koko ajan. Tämä jatkunee

Suuria investointeja ei ole tiedossa. Jäsenrekisteri uusitaan tulorahoituksella. Ravintoloitsijasopimusta työstetään.

Kunniapuheenjohtaja Martti Enäjärvi toimi kokouksen puheenjohtajana ja sihteerinä Klubin sihteeri Inkeri Lohivesi.

Lauri Palojarvi piti kannatuspuheenpuheen puheen.

Heikki Kauppi esitti kannatuspuheen puheen.

Toiminnanjohtaja Kari Storckovius esitteli johtokunnan talousarvioesityksen.

Raimo Ilveskero, Pertti Torstila ja Olli Meretoja valittiin Klubin hallitukseen seuraavaksi kolmevuotiskaudeksi.

myös ensi vuonna.

Suuria investointeja ei ole tiedossa. Jäsenrekisteri uusitaan tulorahoituksella. Ravintoloitsijasopimusta työstetään. Kilpailutukseen osallistuneet ja tarjouksen jättäneet on haastateltu. Sopimus tehdään vuoden vaihteessa ja uusi ravintoloitsija aloittaa vuoden 2019 jälkipuoliskolla.

Talousarvioon ei muutoksia

Toimintasuunnitelmaan esitettiin jäsenkyselyä naisten jäsenyydestä. Kätten nostolla suoritettu koeäänestysosoitti, että naisjäsenyys asiassa edetään toimintasuunnitelman mukaan johtokunnassa. Toimintasuunnitelma hyväksyttiin kokonaisuudessaan johtokunnan esityksen mukaisesti.

Toiminnanjohtaja Kari Storckovius esitteli talousarvion vuodelle 2018. Jäsenmaksu (200 €) ja liittymismaksu (200 €) päätettiin pidettäväksi samana kuin aiemmin eikä muitakaan muu-

tosehdotuksia tullut, joten talousarvioesitys hyväksyttiin johtokunnan esittämässä muodossa.

Henkilövalinnoista äänestettiin

Johtokunnan jäsenistä erovuorossa olleista Ari Huovinen ja Jussi Papinniemi eivät enää olleet uudelleenvaivalitakelpoisia. Jouni Päivölä puolestaan oli ilmoittanut, ettei hän ole käytettävissä toiselle kaudelle.

Johtokuntaan valittavaksi oli etukäteen julkisesti ilmoittautunut kolme henkilöä: Raimo Ilveskero, Olli Meretoja, ja Pertti Torstila.

Heidän lisäksi Tuomas Koljonen esitti Tapani Marttia johtokuntaan. Äänestyslaitteilla suoritettua vaalissa ehdokkaisen äänimäärät olivat seuraavat: Raimo Ilveskero 103, Olli Meretoja 101, Pertti Torstila 101 ja Tapani Martti 21 ääntä. Näin kolme ensin mainittua tulivat valituksi seuraavaksi kolmevuotiskaudeksi.

Klubin tilintarkastajiksi valittiin Taneli Mustonen ja Hannu Riippi sekä varalle Lauri Mäki ja Samuli Perälä. Kaikki valitut ovat KHT-tarkastajia.

Kokouksen lopuksi käyttämässään puheenvuorossa puheenjohtaja kiitti erityisesti kaikkia luopuvia johtokunnan jäseniä.

– Ari Huovinen (viestintä), Jussi Papinniemi (harrastustoiminta) ja Jouni Päivölä (talous ja hallinto) ovat antaneet merkittävän panoksen omien vastuualueidensa kehittämiseen ja työskennelleet vaivojaan ja aikaansa säästelemättä Klubin hyväksi, Matti Viljanen sanoi. ❖

JOULUN RAUHAA

Joulu on jo ovella ja tavoitteeksi tulee asettaa se, että mahdollisimman moni saavuttaa myös joulumielen. Mediassa meitä muistutetaan aika ajoin siitä, että moni kokee yksinäisyyttä ja kaikilla ei mene taloudellisesti kovin hyvin. On puutteellisuutta ja suoranaista köyhyyttä.

On murheellista, että hyvinvoivassa Suomessa on niin paljon ongelmia, jotka heijastuvat niin monen ihmisen arkielämään. Kysymys kuuluu, mitä minä, me kaikki voimme tehdä tämän tuskan lievittämiseksi. Joulu kun kuuluu kaikille. Muistakaa olla apuna ja tukena kaikille sitä tarvitseville.

Ensi keväänä on jälleen aika valita Suomeen 200 kansanedustajaa. Kun kuuntelee poliittisia päättäjiä, niin tulee kysyneeksi, missä heidän puheissaan on ihminen. Ovatko vallassa olevat päättäjät menettämässä yhteyden suomalaisiin äänestäjiin? Toimiiko vuoropuhelu ihmisten ja poliitikoiden välillä? On mielenkiintoista nähdä, syntykö meillä samanlainen poliittinen ilmiö kuin esimerkiksi Ruotsissa. Havaintoni on se, että sellaiset poliittiset tahot, jotka osaavat pitää teemansa keskiössä ihmisen, ovat voittajia. Minun ratkaisussani vaikuttavat rakkaus isänmaata kohtaan, elämisen hinta ja eläkeläisten verotus. Lisäksi ne henkilöt, joita voisin äänestää, rakentavat rauhaa ja toteuttavat ratkaisuja ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi ihmiskunnan ja luonnon jatkuvuuden varmistamiseksi. Tarvitsemme sovinnollisuutta ja yhteiskuntarauhaa.

Klubimme tulevasta vuodesta on jälleen tulossa aktiivinen. Saamme kuulla huippuesityksiä eri aihealueilta teemailloissamme ja osallistua harrastuspiiriemme toimintaan. Tarjonnasta ei tule olemaan pula. Yleishyödyllistä toimintaamme tulemme vahvistamaan tulevan toimikauden aikana mm. aktivoimalla Suomen kansan sähköisen muistin -sivustojen käyttöä. Olen iloinen jäsenmäärämme kasvusta ja erityisesti nuorten jäsenmäärän vahvistumisesta. Siitä kiitän jokaista kumia ja toivon, että vahva klubihenki saadaan juurrutettua uusiin jäseniin. Muistutan myös, että me olemme klubi. Voimme olla aidosti klubistamme ylpeitä, kaikesta tämän piirissä tapahtuvasta toiminnasta. Kiitän poisjääviä johtokunnan jäseniä Ari Huovinen, Jussi Papinniemi ja Jouni Päivölä ja toivotan vastavalitut jäsenet Raimo Ilveskero, Olli Meretoja sekä Pertti Torstila tervetulleiksi.

Lopuksi kiitän tästä vuodesta kaikkia klubiveljiä aktiivisuudesta, rakentavasta klubihengestä ja positiivisuudesta. Eri toimintojen vastuunkantajille runsas kiitos kaikesta siitä mitä ikinä olette klubilaisten hyväksi ja iloksi toteuttaneet. Kiitos koko henkilökunnallemme kaikesta siitä palvelusta, jonka olemme osaksemme saaneet.

Toivotan kaikille teille ja läheisillenne Rauhallista ja Onnellista Joulunaikaa sekä Iloista Uutta Vuotta 2019!

MATTI VILJANEN
puheenjohtaja

LEXUS NELIVETOHYBRIDIT

AINA VALMIS, TEHOKAS JA YLELLINEN

LEXUS SELF-CHARGING HYBRID

Koe uraauurtava hybriditeknologia, korkea suorituskyky ja Lexukselle ominainen virheetön viimeistely näyttävässä crossover-mallistossamme. Itselataava Lexus-hybridi on aina valmiina ajoon.

Kysy nyt varastossa olevia NX- ja RX-malleja, joissa vanhan veromallin mukaiset hinnat. Hyötysi NX-malleissa on jopa 3 300 € ja RX-malleissa jopa 8 800 €. Autoja on rajallinen määrä, joten toimi nopeasti.

TALVIPAKETTITARJOUS UUSIIN TILAUKSIIN

Sis. talvirengasyhdistelmän Lexus-vanteilla, kumimatot ja tavaratilan suojaohjan. NX-malleihin 17" vanteilla 690 € (etusi jopa 1 800 €)
RX-malleihin 20" vanteilla 990 € (etusi jopa 3 200 €)

Vaikutu markkinoiden laajimmasta premiumhybridien mallistosta ja varaa koeajo: lexus.fi

NX 300h
alk. 52 332,85 €

RX 450h
alk. 89 783,20 €

7-paikkainen
RX 450hL
alk. 100 413,59 €

Autojen hinnat sisältävät toimituskulut 600 €. Talvipakettitarjous koskee uusia asiakastilauksia ja on voimassa toistaiseksi, eikä sitä voi yhdistää muihin etuihin. **NX** CO₂ 155-172 g/km, EU-yhd. kulutus 6,8-7,6 l/100 km. **RX** CO₂ 173-178 g/km, EU-yhd. kulutus 7,6-7,9 l/100 km. **RX L** CO₂ 183 g/km, EU-yhd. kulutus 8,0-8,1 l/100 km. Arvot perustuvat uuteen WLTP-mittaustapaan. Varastoautot NEDC-korreloituilla päästöarvoilla. Kuvan autot erikoisvarustein.

LEXUS
EXPERIENCE AMAZING

Talousneuvos Virtanen lahjoitti 25 000 euroa Klubin säätiölle

Talousneuvos Antero Virtanen on lahjoittanut Klubin säätiölle 25 000 euroa. Virtanen lahjoitti edellisen kerran Klubille vuonna 2008. Tuolloin summa oli 15 000 euroa.

Merkittävien lahjoitusten takana on kiinteistökehitystä vuodesta 1973 tehnyt talousneuvos.

Nyt saatua lahjoitusta edelsi merkittävä kiinteistökauppa Katajanokalla.

– Maksoin kauppahinnasta 350 000 euroa veroa valtiolle, joten mielestäni oli oikein samalla tehdä lahjoituksia. Nuoruuden urheiluseuralle lahjoitin suunnilleen saman verran kuin Klubille, yli 30 vuotta Klubissa toiminut Antero Virtanen sanoo. Myös jotkin muut häntä lähellä

KUVA: TIMO MARTIKAINEN

Tuula ja Antero Virtanen kotonaan Katajanokan mäellä Uspenskin katedraalin vieressä.

olevat tahot saivat pieniä lahjoituksia.

– Juuri nyt on kiinteistövälittäjä näyttämässä tätä minun työmaatani, joka sijaitsee samassa talossa Rahapajankatu yhdessä, kuin äskettäin myymäni kiinteistö kolmannesta kerroksesta. Tässä olemme asuneet lähes 40 vuotta. Nyt on aika muuttaa toisenlaiseen tiloihin ja paremman yhteyden päähän Master Golfista, rakkaasta golfkentästä.

– Antero Virtanen on hankkinut, jalostanut ja edelleen myynyt useita kerrostaloja Helsingissä yli 40 vuotta kestäneen uransa aikana.

– Kotkassa on vielä 13,5 hehtaarin alue aivan

Helsinki-Pietari moottoritien läheisyydessä. Sen realisoituminen ratkeaa Kotkan yleisen kehityksen myötä, Virtanen sanoo.

Antero ja hänen rouvansa Tuula ovat ahkeria vierailijoita Klubin ertilaisuuksissa.

– Harmittaa, että tämän päivän iltapäivämateriaali jäi Tuulalta ja minulta väliin näiden myyntihommien takia, Antero sanoo. (TM)

Finlandiapalkinnon saanut Olli Jalonen Klubin kirjailijassa

KUVA: ANTTI VIRKKUNEN

Suurlähettiläs (em) Timo Jalkanen, Kirjailija Olli Jalonen ja Maija-Liisa Jalkanen.

Suurlähettiläs (em) Timo Jalkanen (vas.) tuli Kirjan iltaan joulukuun ensimmäisenä maanantaina puolisonsa Maija-Liisan kanssa. Yhteistä keskustelua riitti illan vieraan, tuoreen Finlandia-palkinnon voittajan Olli Jalosen kanssa. Jalkaset olivat Irlannissa Suomen lähetystön isäntänä ja emäntänä vuosien ajan, jona aikana Olli Jalonen on tehnyt vaimonsa Riitan kanssa kirjan ja tuonut Suomeen virikkeitä Irlannista.

Lisää kirjailija Jalosen ajatuksista ja Taivaanpallo-teoksesta seuraavassa klubilehdessä.

Iltapäivätanssit saavutti vakiintuneen aseman

Happy Go Lucky -tanssiorkesteri tanssitti toista kertaa salin parketilla vauhdikkaissa iltapäivätansseissa.

Klubin Happy Go Lucky -tanssiorkesteri tanssitti toista kertaa salin parketilla vauhdikkaissa iltapäivätansseissa. Hieno, melko runsas yleisö oli tullut todellakin

tanssimaan, sillä kaikki olivat lähes koko ajan parketilla.

Orkesterin johtaja Hannu Laine avasi tanssit Albert Tavarozzin Tango Illusionilla, jossa hänen möreästi

Runsas yleisö oli tullut todellakin tanssimaan.

soivaa baritonisaksofonia kuultiin ensi kerran.

Orkesterin kontrabasisti Pekka Heinikosken työesteen paikkasi erinomaisesti tavallisesti trumpettia soittava Jarmo Katajamäki sähköbassolla, jonka soittamisesta hänellä on jo kolmen vuosikymmenen kokemus.

Tiukkaa sitoutumista ja soittohalua osoitti vain tunnin keikalle kaupunkiin tullut pianisti Lasse Nurmi.

Klubin jäsenille alennusta kirjoista

Alennus Otavan kirjoista on 30 % sekä WSOY:n ja Tammen kirjoista 40 % Klubimme jäsenille on neuvoteltu alennukset Otavan ja WSOY:n kirjoista, jotka ostetaan kustantamojen omista kirjakaupoista. Alennuksen saa näyttämällä jäsenkorttia.

Otavan kirjakauppa

www.otava.fi/

Uudenmaankatu 10, Helsinki
Avoinna
maanantai - perjantai kello
10.00 - 18.00
lauantai suljettu
sunnuntai suljettu

Alennus ei koske oppikirjoja.

WSOY:n kirjakauppa

www.wsoy.fi/

Korkeavuorenkatu 37,
Helsinki
Avoinna
maanantai - perjantai klo
10.00 - 18.00
lauantai klo 10.00 - 15.00
sunnuntai suljettu

Tammen kirjakauppa

[www.tammi.fi/](http://www.tammi.fi/kustannusosakeyhtio-tammi)
kustannusosakeyhtio-tammi

Korkeavuorenkatu 37,
Helsinki
Avoinna maanantai suljettu
tiistai perjantai klo 10.00
- 18.00
lauantaisin 11.00 - 15.00
sunnuntai suljettu

Alennuksen saa normaalihintaisista WSOY:n, Tammen ja ReadMe:n kirjoista. Alennus ei koske Tammen oppimateriaaleja, Sanoma Pron tai muiden Bonnieriin kuuluvien kustantajien kirjoja eikä Tammen ja WSOY:n arvosteoksia.

Ilmastonmuutosongelman ratkaisu on olemassa

Suomeen lisää **BIO**-ja **YDINVOIMAA**

– Tekniset ja taloudelliset keinot ratkaista ilmastonmuutosongelma ovat olemassa, uskoo pääsihteerin Petteri Taalas, Maailman Ilmatieteen järjestöstä Klubilehdelle kirjoittamassaan artikkelissa.

Hänen mukaan fossiilienergiasta on luovuttava ja energiantuotannossa on tehtävä täyskäännös nykyisten tuotantomuotojen välillä.

Teksti: Petteri Taalas,
Maailman Ilmatieteen järjestön (WMO) pääsihteerin
Kuvat: Antti Virkkunen

Petteri Taalas puhui Klubilla Risto Ihmuotilan vetämässä Tieteen illassa marraskuun alussa.

KUVA: SCANSTOCKPHOTO

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Hiilidioksidin vaikutuksen ilmastoon esitti jo 1800-luvun lopulla ruotsalainen fysiikan nobelisti Svante Arrhenius.

– Suomi on voimakkaamman ilmaston lämpenemisen alueella maailmassa. Suurin muutos tapahtuu talvella lämpötilan noustessa ja sademäärien kasvaessa. Ilmastomuutosta voidaan torjua bio- ja ydinvoiman lisäämisellä, rakentamisessa ja liikennetarkoituksissa, Taalas kirjoittaa.

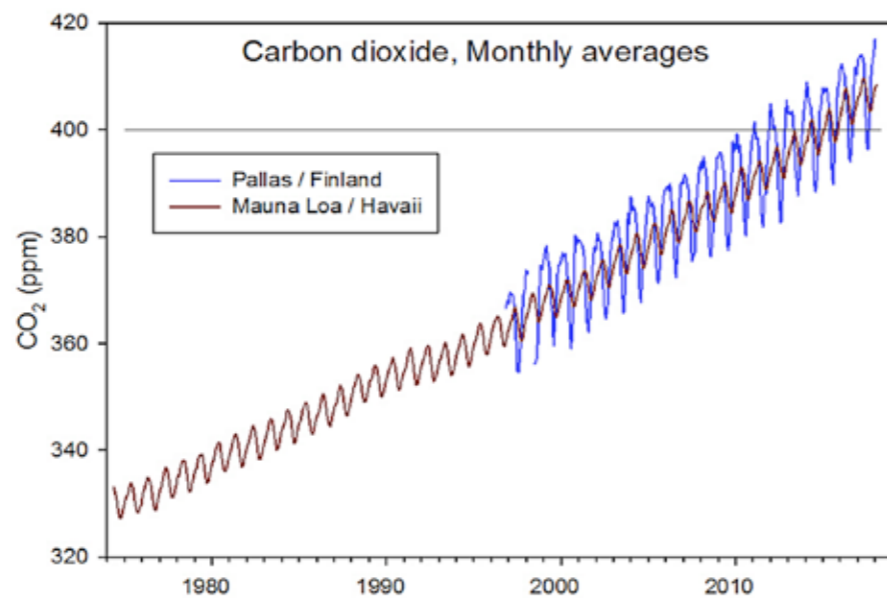
Ilmastomuutoksen perusteet eivät ole uusi asia

Hiilidioksidin vaikutuksen ilmastoon esitti jo 1800-luvun lopulla ruotsalainen fysiikan nobelisti Svante Arrhenius. Hän ei tosin osannut arvata, missä mittakaavassa fossiilisia polttoaineita kulutetaan eikä huimaa väestönkasvua. Maailman Ilmatieteen Järjestössä tiedostettiin ilmastomuutoksen uhka jo 1970-luvulla, ja niinpä Maailman Ensimmäisessä Ilmastokonferenssissa 1979 päätettiin perustaa uusi tiede-elin Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). IPCC on tuottanut maailman johtavien tutkijoiden johdolla jo viisi yhteenvetoraporttia ns. peer-reviewed julkaisujen pohjalta. Ensimmäinen ilmestyi 1988, viimeisin 2013. Lisäksi on tuotettu useita erityisraportteja, joista viimeisin 1.5 asteen raportti ilmestyi lokakuussa 2018. Raporttien perusviesti on ollut sama: ihmistointo on jo vaikuttanut ilmakehän koostumukseen ja ilmakehän fysikaaliseen toimintaan. Lisäksi on osoitettu fysiikan lakeihin perustuvilla malleilla, että ilmastomuutos on 2000-luvulta alkaen uhka ihmiskunnan hyvinvoinnille ja maailmantaloudelle.

Muutokset ovat kasvavassa määrin havaittavissa

Hiilidioksidipitoisuus on tällä hetkellä noin 410 ppm, mikä on WMO:n mukaan korkein pitoisuus 3 miljoonaa vuoteen. 1700-luvulla pitoisuus oli noin 240 ppm. Metaanipitoisuus on korkein ainakin 800 000 vuoteen, ja on kasvanut noin 150 %.

Kuvassa 1 on hiilidioksidipitoisuus Mauna Loalla, Havaijilla ja Pallas-tunturilla. Trendi on sama, mutta

Kuva 1. CO₂-pitoisuuden kasvu Havaijilla ja Lapissa 1975-2017

Ilmastomuutos näkyy jo tuhoa aiheuttavien sääilmiöiden lisääntymisenä, ja näihin liittyvät taloustappiot ovat kolminkertaistuneet sitten 1980-luvun. Uusi ennätys, 330 miljardia USD saavutettiin vuonna 2017, mistä 2/3 liittyi hurrikaanien tuottamiin sadetulviin, meriveden pinnan nousuihin useita metrejä sekä tuulituhoihin.

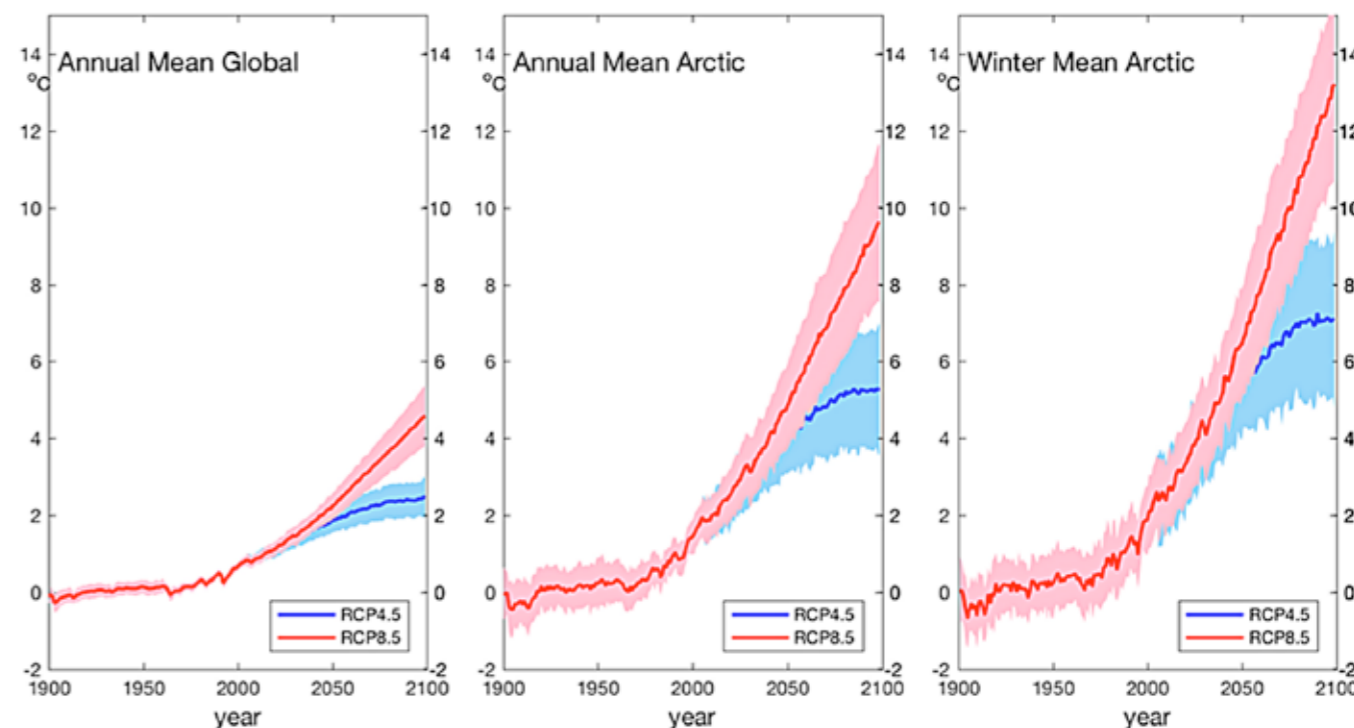
talvella energiankulutus lisää arktista pitoisuutta ja kesällä metsät nielevät hiilidioksidia.

Kuvassa 2 on esitetty maailman keskilämpötilan kehitystä 1900-luvulta nykypäivään ja kaksi vaihtoehtoa tulevaisuudeksi. Mukana on myös arktisen alueen kehitys ja talvikauden kehitys. Tähän asti maailman keskilämpötila on kohonnut reilun asteen, arktisella alueella (myös Suomessa) yli kaksi astetta. Kuvassa on esitetty kaksi vaihtoehtoista tulevaisuutta: Pariisin sopimuksen mukainen 2 C (siniset käyrät) ja nykyisen jatkuminen (punaiset käyrät). Muutos etenee joka tapauksessa 2060-luvulle asti. Vuosisadan loppuun mennessä koko maailman lämpötila nousee 1.5-5 astetta, Arktisella alueella Suomi mukaan lukien 5-10 astetta, ja arktiset talvet lämpenevät 7-13 astetta.

Meren pinta voi nousta jopa 60 metriä

Planeetallemme tuotetusta lisälämmöstä on 93 % varastoitunut meriin, joissa on havaittu puolen asteen lämpötilan nousu. Samalla merivesi on lämpölaajentunut, mikä on nostanut

Alueen jäämassasta on nyt jo sulanut noin 75 prosenttia, ja niin sanottu monivuotinen jää on lähes kadonnut. Alueen odotetaan olevan kesäisin ja syksyisin jäätön 2040-luvulta alkaen.

Kuva 2. Ilmaston lämpeneminen 1900-2100 maailma/arktinen alue kahden asteen tavoitteessa (sininen) ja nykyisen jatkussa (punainen). Suomi on osa arktista aluetta.

merivesien pintoja. Toinen merivesien pintaa nostanut tekijä on jäätiköiden, ja etenkin Grönlannin sulaminen. Jälkimmäinen on kolminkertaistunut viimeisen vuosikymmenen aikana. Yhteensä valtamerien pinta on noussut 26 cm sitten 1870-luvun. Pinta nousee ainakin ensi vuosisadalle, jolloin sen nousu on 50-100 cm. Jos päästöjä ei kyetä rajoittamaan, Grönlannin ja Etelämantereen sulaminen jatkuu tuhansia vuosia ja johtaa merenpinnan nousuun noin metrin vuositasossa jopa 60 metriin saakka. Suomen etelärannikolla muutos on noin puolet valtamerien lukemista maankohoamisen vuoksi, ja länsirannikolla vieläkin vähemmän.

Arktisen alueen ilmastomuutos on ollut maailman suurinta lumi- ja jääpeitteen sulamisen vuoksi. Alueen jäämassasta on sulanut noin 75%, ja ns. monivuotinen jää on lähes kadonnut. Alueen odotetaan olevan kesäisin ja syksyisin jäätön 2040-luvulta alkaen, mutta jäätälvi säilyy. Kiinnostus Arktisen alueen merenkulkuun ja luonnon-

varojen hyödyntämiseen on kasvanut. Merenkulkua rajoittaa väylien mataluus, minkä vuoksi suuret rahtialukset eivät sovellu alueelle. Samoin jäätälvi rajoittaa ympärivuotista liikennöintiä. Suomeen on kaavailtu Jäämeren rataa. Toistaiseksi sen taloushyötyihin liittyy kysymysmerkkejä.

Sääilmiöiden taloustappiot voimakkaassa kasvussa

Ilmastomuutos näkyy jo tuhoa aiheuttavien sääilmiöiden lisääntymisenä, ja näihin liittyvät taloustappiot ovat kolminkertaistuneet sitten 1980-luvun. Uusi ennätys, 330 miljardia USD saavutettiin vuonna 2017, mistä 2/3 liittyi hurrikaanien tuottamiin sadetulviin, meriveden pinnan nousuihin useita metrejä sekä tuulituhoihin. Voimakkaimpien trooppisten myrskyjen määrä on kasvanut ja esiintymisalue laajentunut. Myrskyt ovat aiheuttaneet suuria taloustappioita Tyynen Valtameren saarivaltoissa, Itä-Aasiassa, USA:ssa sekä Karibian saarilla. Vuonna 2017 Sint Maarten

menetti kahdeksankertaisesti bruttokansantuotteen, Dominica kaksi ja puolikertaisesti ja Puerto Rico lähes kokonaan. Puerto Ricossa kuoli yli 3000 ihmistä hurrikaania seuraavana kuukausina terveydenhuoltojärjestelmän romahdettua. Dominica ei ollut ehtinyt vielä toipua vuoden 2015 hurrikaanikauden tuottamasta 90 % BKT:n menetyksestä.

Alailmakehän kosteussäilytys on kasvanut, mikä on pahentanut tulvaongelmia erityisesti Aasiassa ja lisännyt rankkasateita maailmanlaajuisesti. Kuivuus on taas koetellut erityisesti Afrikkaa, missä useimpien maiden talous ja työllisyys on sidoksissa maatalouteen. Arabikevät johti kapinointiin Tunisiassa, Libyassa, Egyptissä ja Syyriassa. Eräänä vaikuttimena vallanvaihdolle ja sodille oli kaksi vuotta jatkunut kuivuus, joka johti maatalousväestön työttömyyteen ja ruuan hinnan kaksinkertaistamiseen. Kuivuus on pahentanut kriisejä Etelä-

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

KUVA: ANTTI VIRKKUNEN

Liikenneministeriön entinen kansliapäällikkö Juhani Korpela käytti hyvän puheenvuoron ilmostoteemasta.

Sudanissa, Somaliassa ja Jemenissä.

IMF ja WMO arvioivat 2017, että korkeiden pohjoisten leveysasteiden BKT on kasvanut 4 % lämmenneen ja sateisemman ilmaston vuoksi kasvukauden pidennyttyä ja lämmitystarpeen vähennyttyä. Samalla koko eteläisen pallonpuoliskon, Afrikan, Väli-Amerikan ja Etelä-Aasian taloudet ovat kokeneet yli 2 % tappion.

Pakolaisuutta ja kuolleisuutta

Afrikan ja Lähi-idän kuivuus ja väestönkasvu ovat lisänneet pakolaisuutta, millä on ollut voimakas vaikutus Euroopan ja Yhdysvaltojen vaaleihin sekä Euroopan Unioiniin. Afrikan väestön odotetaan nelinkertaistuvan tällä vuosisadalla nykyisestä miljardista. Odotettavissa on huomattavia pakolais- ja kriisiongelmia ilmastomuutoksen pahentaessa elinolosuhteita.

Helleaaltojen ja metsäpalojen määrä on myös kasvanut, ja lämpötilaennätyksiä rikotaan jatkuvasti. Keski-Euroopassa kuoli 75 000 ihmistä 2003 kesän helleaalton seurauksena. Helleaalto pahensi myös ilmanlaatua. Kesän 2010 helleaallossa kuoli Venäjällä 50 000 ihmistä kuumuuteen ja metsä- ja turvepalojen tuottamiin ilmanlaatuongelmiin. Suomen ennätyslämpimän heinäkuun 2010 kuolleisuus oli 500 henkeä normaalia suurempi.

Kesällä 2018 rikottiin useita lämpötilaennätyksiä Pohjois-Euroopassa, ja

Maailman Luonnonvarainstituutti (WRI) arvioi, että kolme astetta lämmenneessä maailmassa menetettäisiin suuri osa maailman ravinnon-tuotantokyvystä.

mm. Ruotsin metsäpalot olivat pahimmat koskaan.

Mitä eroa on, jos ilmasto lämpenee 1.5 tai 8 astetta

Lämpötilanumerot kuulostavat pie-nehköiltä ottaen huomioon sään normaalin vaihtelevuuden. Onkin väärin tuijottaa pelkkiä lämpötiloja. Suurimmat pitkän aikavälin ongelmat liittyvät sademäärien muutoksiin, mikä johtaa vesipulaan osassa maailmaa ja tulviin toisaalla. Meriveden pinnan nousu uhkaa pitkällä aikavälillä useita valtioita sekä maailman rannikoille rakennettuja suurkaupunkeja.

1.5 astetta lämmenneessä ilmastossa koetaan jo nykyistä enemmän sääilmiöihin liittyviä ongelmia, mutta se on sekä talouden että ihmiskunnan hyvinvoinnin kannalta tavoiteltavin tila. Aiheesta julkaistiin juuri IPCC:n erityisraportti.

Maailman Luonnonvarainstituutti (WRI) arvioi, että kolme astetta lämmenneessä maailmassa menetettäisiin suuri osa maailman ravinnontuotantokyvystä. Vain korkeilla pohjoisilla leveysasteilla tuotantokyky kasvaisi, muttei kykenisi kompensoimaan koko maailman menetystä heikomman maaperän laadun ja kasvukauden lyhyiden vuoksi.

Nykyminen jatkumisella voidaan saavuttaa tällä vuosisadalla 3-5 asteen lämpeneminen. Jos kaikki tunnetut hiili-, öljy- ja kaasuvarat poltetaan, ilmasto lämpenisi 8 astetta ja meri-

veden pinnan nousu jatkuisi 1 m/vuosisata tahtia. Hiilidioksidin elinikä ilmakehässä on kymmeniä tuhansia vuosia, eli paluuta "vanhaan hyvään" aikaan ei hetkessä olisi. Presidentti Obama sanoikin viimeisessä YK-puheessaan: "Olemme ensimmäinen sukupolvi, joka tiedostaa ilmasto-ongelman, ja samalla viimeinen, joka voi sen ratkaista".

Miten ongelma ratkaistaan?

Tekniset ja taloudelliset keinot ilmastomuutosongelman ratkaisemiseksi

Aurinkoenergian hinta on laskenut dramaattisesti, ja se on houkutteleva investointikohde erityisesti matalilla leveysasteilla. Vuonna 2016 maailman kokonaisenergiasta 85 % tuotettiin hiilellä, kaasulla ja öljyllä, ja 15 % uusiutuvilla sekä vesi- ja ydinvoimalla. Jälkimmäisten osuus pitäisi nostaa 100 prosenttiin lähivuosisikymmeninä.

ovat olemassa. Fossiilienergiasta on luovuttava 2050 mennessä, jos lämmön nousu rajataan 1.5 asteeseen.

Rajaaminen 2 asteeseen, antaa aikaa 2075 asti.

Vuonna 2016 maailman kokonaisenergiasta 85 % tuotettiin hiilellä, kaasulla ja öljyllä, ja 15 % uusiutuvilla sekä vesi- ja ydinvoimalla. Jälkimmäisten osuus pitäisi nostaa 100 prosenttiin lähivuosisikymmeninä.

Aurinkoenergian hinta on laskenut dramaattisesti, ja se on houkutteleva investointikohde erityisesti matalilla leveysasteilla. Myös tuulienergia on muuttunut kannattavaksi esimerkiksi Pohjoismaissa.

Edellä mainittujen lisäksi tarvitaan tasaisen tuoton perusvoimaa, jota voidaan tuottaa vesi- ja ydinvoimalla. Jälkimmäisen houkuttelevuus on vähentynyt turvallisuusvaatimusten nostettua voimaitosten rakennuskustannuksia moninkertaisiksi. Uuden tyyppisiä pienydinvoimaloita on

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Gallup

Teksti: Timo Martikainen
Kysely: Jaakko Savisaari
Kuvat: Antti Virkkunen

Energiatehokas rakentaminen on myös keinovalikoimassa; tavoitteena lämmitys/jäähdytysenergian minimointi. Betonirakentaminen ei ole ilmastoystävällistä, puu sen sijaan on.

myös rakenteilla. On arvioitu, ettei ilmastonmuutosongelmaa kyetä ratkaisemaan ilman ydinvoiman lisärakentamista.

Liikenteessä on mahdollisuus siirtyä sähköautoihin, lisätä joukkoliikennettä ja suosia terveydenkin kannalta myönteistä kevyttä liikennettä. Myös uusiutuvia polttoaineita voidaan hyödyntää. Neste on maailman suurin näiden tuottaja tällä hetkellä, ja se on myös Nesteen kannattavinta liiketoimintaa.

Naudanlihan tuotannossa ja riisinviljelyssä syntyy metaanipäästöjä. Lisäksi lihantuotannon rehuksi tarvitaan runsaasti peltoalaa, jota voitaisiin hyödyntää suoraan ihmisravinnon tuottamiseen. Kala- ja kasvispainotteen ruokavalio on ilmastoystävällistä. Myös riista on suositeltavaa, joskin sen tuotantokyky on rajallinen.

Energiatehokas rakentaminen on myös keinovalikoimassa; tavoitteena lämmitys/jäähdytysenergian minimointi. Betonirakentaminen ei ole ilmastoystävällistä, puu sen sijaan on.

Suomenerityspiirteitä

Suomi on voimakkaamman ilmaston lämpenemisen alueella maailmassa. Pariisin sopimuksen 1.5-2.0 asteen lämpeneminen tarkoittaisi Suomessa noin nykyisen Pohjois-Saksan ilmastoa, 3-5 astetta noin Unkarin ilmastoa. Suomen muutos tulee olemaan suurin talvella lämpötilan noustessa ja sademäärien kasvaessa. Metsien kasvu kiihtyy, ja puuraja siirtyy pohjoisemmaksi ja tuntureilla ylempäs. Tuho-

laisriski kasvaa, ja roudan huvetessa talviset korjuuolosuhteet vaikeutuvat ja tuulituhojen riski kasvaa. Maatalouden kasvukausi pitenee, mutta sään vaihtelevuus voi tuottaa ongelmia, kuten havaittiin 2017 ja 2018. Luonnossa mm. naalin, metsäjäniksen ja Saimaannorpan eliolosuhteet vaikeutuvat, mutta vaikkapa villisika menestyy paremmin. Jalot lehtipuut menestyvät entistä paremmin. Lämmitysenergiaa tarvitaan vähemmän, jäähdytysenergiaa mm. kaupunkiasunnoissa enemmän.

Suomi ei kuitenkaan ole erillinen saareke maailmassa, vaan ongelmat maailmantaloudessa, ruoan tuotannossa ja pakolaisuudessa heijastuvat Suomeenkin.

Suomessa ilmastonmuutosta voidaan torjua bio- ja ydinvoiman lisäämisellä, rakentamisessa ja liikeneratkaisuissa. Metsien hyötykäyttö on ollut kuuma peruna, jos päästöjä halutaan vähentää nopeassa tahdissa samalla hakkuiden lisääntyessä. Hakkuiden lisäys syö hiilivaratonta 10-30 vuoden aikavälillä, mutta sitoo taas uutta hiiltä 50-100 vuoden ajalla. Maaperän hiilen vapautumista voidaan vähentää maaperän muokkauksesta pidättymällä. Myös maataloudessa voidaan tehostaa hiiltä sitovia keinoja. ♦

Tieteen iltaan osallistuneista klubiveljistä 43, yli puolet vastasi Klubilehden kyselyyn kulutustottumusten muuttamisesta ilmastonmuutoksen uhatessa.

Keinovalikoiman kolme kärjessä olivat auto, ruoka ja koti.

Illan osallistujille jaettiin ennakkoon seuraava kysymys: Miten aiot henkilökohtaisesti muuttaa kulutustottumuksia, jotta ilmastonmuutos ja sen vaikutukset saadaan mahdollisimman vähäisiksi?.

Yli puolet sanoi kohdistavansa muutoksen omaan autoon. Sitä odotti vaihto sähköautoon, käytön vähentäminen tai luopuminen.

Noin neljännes vastauksista kohdistui ruokaan. Pääasiassa luvattiin siirtyä lihasta kasvisten syöntiin ja elintarvikkeiden tarkkaan käyttöön.

Viidennes vastaajista tarttui asioihin omassa kiinteistössä. Energian säästö ja uusi lämmitysmuoto päälimmäisinä keinoina.

Vastauksissa oli laaja kirjo

Listattaessa vastauksia yksittäin suosikeiksi nousivat ruokatottumusten ja auton käytön muuttaminen.

Molempaa muutosta – lihasta kasviksiin ja vähemmän auton käyttöä – kannatti noin neljännes vastauksista.

Noin viidennes vastaajista sanoi säästävänsä kiinteis-

Klubiveljien kolmen kärki kysyttäessä miten muuttaa kulutustottumuksia AUTO, RUOKA ja KOTI

– *En aio tehdä mitään, ihmisellä ei ole vaikutusta ilmastonmuutokseen, sanoo Pauli Leppä-aho.*

– *Lisään julkisten kulkuneuvojen käyttöä ja kierrätän vielä tehokkaammin, Lauri Vaittinen huomauttaa.*

– *Hyvin muoviin pakattu ruoka säilyy, kaikki syödään, mitään ei hukkaan, Hannu Karhuketo lupaa.*

tön lämmityksessä tai hankkivansa täyssähköauton. Jonkin verran vähemmän sai suosiota päätös siirtyä hybridautoon ja turhien lentojen välttäminen.

Vajaa kymmenes vastaajista ei muuttaisi mitään.

Viitisen prosenttia uskoi yhteiskunnan ohjaukseen, ja yhtä moni aikoi osallistua yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Hajakannatusta saivat seuraavat ajatukset: matkustaa vähemmän, kuluttaa vähemmän, hankkia uusi auto, luopua autosta,

siirtyä julkisiin kulkuvälineisiin, elintarvikkeita ei roskiin, lajitella jätteet, lopettaa puun polttaminen ja sitoa hiilidioksidia biohiilellä.

Kysely suoritettiin jakamalla ennen tilaisuuden alkua salin pöytiin kyselyliuskat ja kyniä. Osallistujia kehoitettiin täyttämään liuskat nimettömänä tilaisuuden aikana ja palauttamaan ne tilaisuuden päätyttyä ovensuussa olevaan maljaan. ♦

Kysely tieteen illassa

”Miten aiot henkilökohtaisesti muuttaa kulutustottumuksiasi, jotta ilmastonmuutos ja sen vaikutukset saadaan mahdollisimman vähäisiksi?”

Lihasta kasviksiin	11
Vähemmän auton käyttöä	11
Säästö kiinteistön lämmityksessä	9
täyssähköauto	8
Ei turhia lentoja	6
Polttoaineesta hybridautoon	5
En muuta mitään	4
Yhteiskunnallinen vaikuttaminen	2
Jätteiden lajittelu	2
Yhteiskunnan ohjauksen mukaan	2
- tarvitaan virallinen selkeä suositus	
- ohjataan lapsenlapsia ”uusille tavoille”	
Metsän istutus	1
Vähemmän matkustamista	1
Ei puun polttoa	1
kulutuksen vähentäminen	1
Elintarvikkeita ei roskiin	1
Uudempi auto	1
Luovun autosta	1
sidon hiilidioksidia biohiilellä	1
julkisiin kulkuvälineisiin	1
yht 43 vastausta	

Kooste

oma auto (vaihto sähköön, käytön vähentäminen/luopuminen)	25
ruoka (pääasiassa lihasta kasviksiin)	12
kiinteistö (energian säästö, uusi lämmitysmuoto)	9
lentäminen (vähentäminen)	6
muut keinot	5
yhteiskunta (vaikuttaminen)	2

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Teksti: Janne Virkkunen

Ilmastonmuutos kiihdyttää muuttoliikettä

Yli kolme vuotta sitten vuonna 2015 pakolaiskriisi koetteli Euroopan kestokykyä, sekä rakenteellista että poliittista kestokykyä. Euroopan unionin jäsenmaihin pyrki yli 1,2 miljoonaa pakolaista, joiden tarkoitus oli hakea turvapaikkaa, osin myös taloudellista turvaa. Pakolaisvirran taustalla olivat silloin Syyrian sota ja Afganistanin sodat, mutta myös kuivuus, jonka seurauksena Syyriassa 800 000 maataloustuottajaa menetti elinkeinonsa. Osansa muuttoliikkeessä on myös Saharan eteläpuolisen alueen kurjuus ja tulevaisuuden näköalojen puute, mikä lisää elintaso-pakolaisuutta.

Eurooppa ei oikein selvinnyt pakolaisaalosta ja se on yksi syy siihen, että populistiset ja nationalistiset oikeistolaiset liikkeet ovat saavuttaneet kasvavaa jalansijaa ennen niin vakaisissa Euroopan valtioissa. Vanhan establishmentin puolueet ovat käsineet kirveleviä tappioita, viimeksi Saksassa ja kehityksen seurauksena Angela Merkel on vähitellen väistymässä Saksan johdosta. Merckelän sanoi vuonna 2015 kuuluisat sanansa *Wir schaffen das* (hoidamme tämän), kun pakolaiset vyöryivät Eurooppaan.

Väestön ja ilmaston muutosta kannattaa tarkastella yhdessä

Vuoden 2015 jälkeen pakolaisten paine Euroopan rajoilla on vähentynyt ja Euroopan unioni on saanut aikaa tiivistää rajojen valvontaa, mikä on yksi lääke, jolla voidaan torjua pakolaisvyöryä. Ilman tehokasta rajojen valvontaa EU:lla ei ole tulevaisuutta.

Maailma on käymässä yhä monimitkaisemmaksi. Yhdistyneet kansakunnat julkaisi vuonna 2017 laajan asiakirjan maailman väestökehityksestä. Kansainvälinen ilmastopaneeli puolestaan julkaisi lokakuussa huolestuneen näkemyksensä ilmaston lämpenemisestä ja sen vaikutuksesta maailmassa.

Nämä kaksi asiakirjaa kannattaa yhdistää. Maailman väkiluku on nyt 7,6 miljardia ihmistä. Väestönkasvu on saatu hallintaan kaikkialla muualla paitsi Afrikassa, jonka väkiluku kasvaa tällä vuosisadalla 1,2 miljardista ihmisestä 4,5 miljardiin ihmiseen. Samaan aikaan koko maailman väkiluku tavoittaa 12 miljardin ihmisen rajan. Suuri väestönkasvu tapahtuu oikeastaan vain Afrikassa.

Maansa rajojen ulkopuolella elää 25 miljoonaa pakolaista

Ilmastonmuutos heikentää eteläisessä ja itäisessä Afrikassa maatalouden tuotantoedellytyksiä. Saharan eteläpuoleisessa Afrikassa koulutusmahdollisuudet ovat hyvin rajalliset ja työttömyys on korkealla. Älypuhelin on kuitenkin jokseenkin kaikilla eli aikuistuvilla kansalaisilla, joilla ei ole erityisiä tulevaisuudennäkymiä. Puhelimen avulla on kuitenkin tieto siitä, että jossakin muualla voisi pärjätä paremmin.

Julkisessa keskustelussa usein

sekoitetaan pakolaiset ja turvapaikanhakijat. Pakolaisia on nyt enemmän kuin koskaan. Pakolaisina maansa rajojen ulkopuolella elää tuoreimpien tilastojen mukaan yli 25 miljoonaa ihmistä ja maansa sisäisinä pakolaisina 40 miljoonaa ihmistä.

Suurin osa eli neljä viidestä pakolaisesta on lähtenyt kymmenestä maasta. Eniten pakolaisia on siirtynyt muihin maihin Syyriasta, Afganistanista ja Etelä-Sudanista. Näin maiden osuus koko pakolaisvirrasta on 57 prosenttia.

Ei siis olekaan ihme, että Turkissa, Jordaniassa ja Libanonissa on enemmän pakolaisia kuin missään muussa maassa. On paradoksi, että pakolaisten suuri enemmistö elää keskitulon ja alhaisen tulotason maissa. Ns. rikkaat maat huolehtivat vain noin 10 prosentin osuudesta.

Juurisyyt kehittävät oloja paikan päällä

Vaikka pakolaisia on tänään maailman väestökehitykseen nähden suhteellisen vähän, jo tämäkin taso on johtanut siihen, että kehitysapua on ryhdytty käyttämään enemmän kunkin maan omiin pakolaiskuluihin.

Euroopan Unionissa ja myös Suomessa huomio on alkanut kohdistua Afrikkaan ja maanosan väestönkasvuun. Matti Vanhanen kävi epäonnistuneen presidenttikampanjansa Afrikka-teemalla. Suomen koko valtiojohto tasavallan presidentti Sauli Niinistö, pääministeri Juha Sipilä ja ulkoministeri Timo Soini puhuivat elokuun lopun suurlähettiläspäivillä Afrikan ja sen väestönkasvun mukanaan tuomista haas-

teista. Pertti Salolainen sanoi Klubilla, ettei EU:ssa enää tehdä yhtään laajaa ns. policy-paperia ilman, että siinä käsitellään Afrikkaa.

Poliittisessa kielenkäytössä on alettu puhua ns. juurisyistä, millä tarkoitetaan sitä, että Unionin ja sen jäsenvaltioiden pitäisi puuttua kehitykseen paikan päällä. Se tarkoittaa koulutusta, tukea infrastruktuurille, elinkeinoelämän kehittämistä ja tulevaisuudenuskon vahvistamista.

Jaksetaanko eteläisessä Afrikassa odottaa olojen kohentumista

Suuri uhkakuva on se, että ihmiset erityisesti Saharan eteläpuolisessa Afrikassa eivät jaksa odottaa olojen kohenemista. Kaupunkeihin tulvii ihmisiä, joille tulevaisuus maaseudulla näyttää synkältä. Afrikkalaisista kaupungeista kasvaa kymmenien miljoonien ihmisten megapoleja.

Minne sitten pitäisi lähteä, jos tulevaisuus näyttää synkältä. Yksi varma suunta on pohjoinen ja vauras Eurooppa, jonka oma väestönkasvu on laskevalla uralla. On vaikea uskoa, että Nigeria kykenisi elättämään 800 miljoonaa ihmistä nykyisten 200 miljoonan sijasta. Ilmastonmuutos muuttaa laajoja alueita elinkelvottomiksi. Sama koskee Sambiaa, Tansaniaa ja esimerkiksi Senegalia.

Meillä on kaikki syyt toivoa, että ns. kansainvälinen yhteisö onnistuisi pyrkimyksissään hoitaa maahanmuuton syitä paikan päällä. Vaihtoehto on hallitsematon tilanne Euroopan rajoilla.

Kansainvaellukset ovat kautta historian muuttaneet ihmisten elämää, mutta nyt näköala on luultavasti pahempi kuin koskaan. ♦

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Teksti: Antti Marttinen

Tulossa ilmastovaalit – vai ei sittenkään?

Suomen poliittisten päättäjien keskuuteen putosi maanantaina 8. päivänä lokakuuta pommi, IPCC:n raportti, joka sai koko puoluekentän kommentoimaan ilmastokysymyksiä. Loppuviikosta sitten irtisanomislaki jo imaisi hapen ilmastopuheista. Ilmasto jäi kolmen päivän tähdenlennoksi.

Voiko tästä tehdä päätellä, ovatko ensi keväänä edessä ilmastovaalit? Kyllä ja ei.

Säästöpaketit vallalla 2015 vaaleissa

Paljon riippuu nimittäin tavasta, jolla media haastaa vaaleihin valmistautuvat puolueet. Mikäli se tyytyy puhumaan henkilökohtaisista ruokatavoista ja lentomatkoista, ilmastonmuutos jää vaalikeskustelujen loppuveennykseksi. Tarjolla pääteemaksi on monia muitakin raskaan sarjan aiheita. Sote ja sotu-uudistus, maahanmuutto ja syntyvyys, koulutus, puolustushankinnat...

Vuoden 2015 eduskuntavaalien alla ilmatilan valtasivat säästöpaketit. Kaikki puolueet joutuivat esittämään omat säästölistansa. Mittaluokka nousi miljardeihin ja konkreettisuuskin oli huomattavaa. Vaikka osa listoista oli pumpattu puolilleen hurskaita toiveita, niiden ohjausvaikutus vaalien jälkeiseen hallitustyöhön oli silti merkittävä.

Sama on periaatteessa mahdollista – vaikka ei ehkä todennäköistä – ensi keväänä myös ilmastopolitiikan suhteen, mikäli puolueet painostetaan riittävästi konkreettisuuteen kannanotoissaan. Ilman tätä painetta on helppo tyytyä maalaamaan kuvia 2030-luvun taivaanrantaan ja hehkuttamaan asennemuutoksen tärkeyttä.

Mitä puolueet säättäisivät ilmastoperusteella?

Taivaanrannalla ja käytännön pää-

töksillä on sinänsä tiukka yhteys. Esimerkiksi Sitra painottaa vuoden 2030 ilmastostrategiassaan, että ”päättökset päästötoimien kiristämisestä tulisi tehdä ensi hallituskaudella, jotta elinkeinoelämällä on riittävästi aikaa sopeutua tilanteeseen.” Tämän voi todeta myös niin, että tavoitteet ovat tulevilla vuosikymmenillä, mutta keinot on otettava käyttöön tässä ja nyt, ensi vaalikaudella.

Hallituksella ja eduskunnalla on itse asiassa varsin rajallinen määrä keinoja käytössään. Ratkaiseva kysymys kuuluu, mitä puolueet aikovat ilmastoperusteella 1) verottaa, 2) tukea ja kannustaa tai 3) rajoittaa ja kieltää. Jos tähän lisää julkiset panostukset infrastruktuuriin ja ennen kaikkea kansainvälisen yhteistyön, on poliittisin päätöksin ja lakeja säätämällä tehtävät toimet aika kattavasti lueteltu.

Tai kuten väistyvä vihreiden kansanedustaja Ville Niinistö syksyllä kiteytti: ”Maailmaa ei pelasteta syyllistämällä ihmisiä valinnoistaan. Ne ovat seurausta taloudesta, jossa ilmastohaitta ei näy hinnassa. Siksi poliitikkojen tehtävä on muuttaa pelisääntöjä keskeviksi: veroilla, normeilla, kannustimilla. Eikä jeesustella omilla tai toisten valinnoilla.”

Veronkevennyksiä, tukiaisia, sääntöjä...

Millaiset keinot eri puolueille sitten ovat luontaisia, mitkä alueet arkoja?

Jo kansanperinteen piiriin kuuluu sanonta, että valtapuolueista kokoomus tarjoaa kaikkiin ongelmiin lääkkeeksi veronkevennyksiä, maalaisliitto uusia tukiaisia ja sosialidemokratit sääntöjä ja kieltoja. Riippumatta sanonnan pätevydestä tuolloin, sillä on kieltämättä ideologiset ulottuvuutensa jopa nykypäivänä, vaikka käytännön ratkaisuisa luonnollisesti keinot sekoittuvat.

Vero-ohjaus lienee luontevinta kokoomukselle, koska se perustuu ajatukseen markkinoiden toiminnasta ja viisaudesta joustavan verotuksellisen hintaohjauksen pohjalta. Luotetaan sii-

hen, että markkinat itse hakevat edullisia ratkaisuja, kunhan verojen muodossa tarjotaan piiskaa ja porkkanaa.

Vastaavasti vero-ohjauksen käyttö voi olla vastenmielistä varsinkin Antti Rinteelle tai Li Anderssonille, koska ”ilmastoverot” ovat usein tasa-eron tyyppisiä, ja vielä sellaisia, ettei niitä usein ainakaan lyhyellä aikavälillä voi väistää ilman jonkinlaisia investointeja.

Kunnianhimo ja kipupisteet

Mitä syvempi usko jollakin puolueella taas on markkinoiden sijasta poliittisten päättäjien viisauteen ja suoraan ohjaukseen, sitä vahvemmin vaaliohjelmassa tarjotaan ilmastoratkaisuiksi verotuksen sijaan suoria tukiaisia ja kannusteita yrityksille ja kuluttajille tai sitten niiden rinnalla tai vastapainona kieltoja ja rajoituksia.

Tämän ohella keinoja ja painopisteitä tulevat määräämään tietysti eri puolueiden kunnianhimo tavoitteiden suhteen sekä omien taustaryhmien intressit ja kipupisteet.

Ilmastokeskustelussa vihreät ovat pokeritermein saletissa siltä osin, että päätökset koskettavat puolueen kannattajakuntaa lähinnä välillisesti mahdollisten hinnannousujen muodossa. Puolueen suurin riski on lähteä laukalle ja keskittyä yhteistyön sijasta jyrkästi vastustamaan muiden ehdotuksia. Tässä suhteessa Pekka Haaviston kylmäverinen valinta vaalipuheenjohtajaksi tasoittanee riskejä.

Vastaavasti ilmassa on selviä merkkejä siitä, että perussuomalaiset valmistautuvat haravoimaan ilmastonihilistien ääniä. Jussi Halla-ahon perusviesti on, että Suomen toimilla ei ole väliä. Mitä kovempia rasitteita muut esittävät esimerkiksi liikenteen ja energian osalta, sitä tiukemmin perussuomalaiset niitä vastustavat. Siinä on yhdelle populistipuolueelle selvä markkinarako.

Keskustan perinteisessä kannattajakunnassa herkiystään välittömästi, kun vaalikeskustelu ohjautuu metsien

tai turpeen käyttöön tai ruoantuotantoon. Silloin ollaan kannattajien iholla. Juha Sipilä edustaa puoluejohtajista vahvimmin näkökulmaa, jossa biomassalla on ratkaisu, kun joku muu taas näkee sen käytön osana ongelmaa.

Sosiaalidemokraatteja ja kokoomuslaisia saattaa eri syistä yhdistää ilmastokeskustelussa teollisuuden kovien lisärasitteiden varominen. Jos Petteri Orpo vielä etsii kokoomuksen kannattajakunnan herkkää puolta, se voi löytyä puuttumisessa yksityisautoiluun, vaikka se lienee kuuma peruna useimmille muillekin.

Sitoutumista muiden teemojen katveessa

Saammeko siis tältä pohjalta ensi keväänä ilmastovaalit? Tuskin sentään.

On helppo veikata, että monet muut teemat ovat loppuvaiheessa houkuttelevampia, kun taistellaan äänistä ja edustajapaikoista. Rohkeisiin avauksiin voi tulla jarrua, kun ehdokkaat alkavat kiittää soppatyökielen äärellä kuulemassa toriparlamenttien palautetta. Tai kun niitä tarkastellaankin eriarvoisuuden, tasa-arvon tai aluepolitiikan lähtökohdista.

Mahdollista kuitenkin on, että muiden vaaliteemojen katveessa seuraavaa hallitusta muodostavat puolueet tulevat kevään mittaan sitoutuneeksi moniin ratkaisuihin, joista syntyy tulevan nelivuotiskauden kunnianhimoisten ilmastopäätösten runko.

Joka tapauksessa ilmasto pysyy kyllä vaalikeskustelujen asialistalla. Jos ”hakataanko metsiä nykyistä enemmän vai nykymäärä” onkin aiheena pian loppuun kaluttu, liikenteestä löytyy uusia kulkimia loputtomasti. Autoveroakin voi vaatia ilmastoperusteina yhtä hyvin kevennettäväksi kuin kiristettäväksi. ❖

Jatkuu seuraavalla sivulla

ASUJEN- JA ASUSTEIDEN PESULA
YLI 40 V. KOKEMUKSELLA

ASIAN TUNTIJA - OSAAJA

AUTOLLE ASIAKASPAIKKA PIHASSA

**SUOMALAISEN KLUBIN
JÄSENI LLE 20 % ALENNUS**

**EDUSTA MAINITTAVA
PESUJA JÄTETTÄESSÄ**

Pohjoisesplanadi 37 sisäpiha
www.pyykkipoika.fi
P. 09 47800170

**POINTCOOL -
SERVICE OY**

**Suurkeittiölaiteiden ja
kylmäkalusteiden huolto
pääkaupunkiseudulla**

Pointcool - Service Oy
Konetie 1
04300 Tuusula
Puh. 09-8387 420
Fax 09-8387 4220
e-mail. pointcool@pointcool.fi

**POINTCOOL -
SERVICE OY**

Teksti: Kari Storckovius

Miksi Suomen on tehtävä osansa ilmastonmuutoksen torjunnassa?

Ajoittain kuulee mainittavan, että Suomen osuus maailman ilmastopäästöistä on niin pieni, ettei meidän toimillamme ole mitään merkitystä. Tämä ei ole totta. Suomen toimilla on merkitystä.

Moni päästönvähennystoimi lähtee yksilöstä ja yksilön valinnoista. Vaikka esimerkiksi Intialaisia onkin yli miljardi ja meitä vain 5,5 miljoonaa, jokaisen toimilla on merkitystä. Yhden intialaisen päästöt ovat keskimäärin 1,8 tonnia vuodessa ja suomalaisen 10,7 tonnia. Meillä siis todentotta on mahdollisuus pienentää omaamme.

Vaikka talvenaikainen lämmitys ja pitkät välimatkat vaikuttavat Suomessa, meillä on silti varaa vähentää. Mikäli intialaisten odotettaisiin tekevän enemmän, jokaisella intialaisella olisi oikeutettu kysymys: ”miksi suomalaisilta ei vaadita, vaikka meiltä vaaditaan”. Samalla ajatusrakenteella heillä olisi oikeus olla tekemättä mitään, jos mekään emme tekisi.

Alueellinen tarkastelu

Asiaa voidaan tarkastella myös alueina. Meitä on Suomessa 5,6 miljoonaa ja yksi kiinalainen kaupungissa voi asua yhtä paljon ihmisiä, esimerkiksi Zhengzhou kaupungissa on 4,9 miljoonaa asukasta. Heillä voisi olla sama ajatuslogiikka, että miksi meidän pitäisi tehdä jotain, kun meitä on vain tämän verran, jos suomalaiset eivät tee mitään. Paikalliset voimailot-, liikenne- ym. infrastruktuuriratkaisut vaikuttavat kuitenkin samassa suhteessa mitä Suomen vastaavat ratkaisut – puhumattakaan taas yksilöiden valinnoista.

Alueellinen tarkastelu vaikuttaa myös toisin päin. Olemme osa EU:ta ja monet päätökset ovat yhtenäisiä koko EU:n alueella. Esimerkiksi Intian

CO₂-päästöt (v. 2014) ovat noin 2,3 miljoonaa tonnia ja EU:n päästöt 3,4 miljoonaa kilotonnia edustan noin 10 % globaaleista päästöistä. Olisi aika erikoista väittää, että ”ilmastovouhutus” on tällä alueella turhaa silloin kun koko aluetta koskevilla päätöksillä voidaan vaikuttaa noinkin suureen osaan globaaleista päästöistä.

Kiina pysäytti 120 gigawatin hiilivoimalan suunnittelun

Kiinasta on jo tullut yksi maailman suurimmista uusiutuvaan energiaan investoijista. Vuoden 2017 tammi-kuussa uutisoitiin, että siellä keskeytettiin yli sadan kivihiihivoimalan rakentaminen. Osa voimaloista oli jo rakenteilla (54 gigawatin edestä) ja osa vasta suunnitteilla. Suunniteltujen voimaloiden kapasiteetti olisi ollut yhteensä 120 gigawattia, mikä vastaa noin kolmannesta Amerikan nykytilanteesta. Vaikka Kiinassa tehdään tällaisia koko maan tason ratkaisuja, alueellisesti kivihiihivoimaloita suunnitellaan. Näiden suunnitelmien taustalla on samat perusteet kuin mitä Suomessakin kuulee (miksi meidän pitäisi jne...). Globaalin kehityksen tukemiseksi meidän ei pitäisi jatkaa samaa argumentointia.

Kiinassa on tehty massiivinen siirtyminen 2-tahtimopoista sähköskoottereihin ja -polkupyöriin n. 20 vuodessa. Osittain tämä on helpottuneen sähköpolkupyöräsäädännän ja osittain isoissa kaupungeissa asetettujen poltomoottorimopojen ja -moottoripyörien päästörajoiusten ansiota. Yhtä kaikki vaikutukset ilmansaasteisiin ja hiilidioksidipäästöihin ovat merkittäviä.

Länsimaiden vähennettävä päästöjä ensin

Intian tavoitteena on olla kolmanneksi suurin aurinkoenergian tuottaja maailmassa. Parhaillaan rakennetaan aurinkoenergiaa niin paljon, että auringon paistaessa se tuottaa noin sadan ydinvoimalan verran sähköä.

Vaikka Intiassa ja Kiinassa on jo nyt paljon hyviä esimerkkejä ilmastotoimissa, niillä on hyvä argumentti kansainvälisissä neuvotteluissa: länsimaiden nykypäästöjen lähtöarvot ovat niin suuret, että Intian ja Kiinan kaltaisten maiden motivaatio investoida uusiin energiamuotoihin riippuu siitä mitä länsimaissa tehdään ensin.

Me olemme saastuttaneet jo satoja vuosia ja olisihan se kohtuullisen epäreilua, jos me emme tekisi mitään ja intialaisten ja kiinalaisten pitäisi teollisessa ja muussa kehityksessään jäädä nykytasolle tai vähentää merkittävästi päästöjään meidän porskuttaessa entiseen malliin.

Paremmat Ilmastoinvestoinnit tukevat kansallista kilpailukykyä

Kyseessä on myös investointien riskienhallinta. Ilmastonmuutos vaikuttaa säädäntään ja saastuttavat vaihtoehdot kielletään tai ne tulevat kalliiksi erilaisten saastemaksumekanismien vuoksi. Vaikka vapaamatkustajamaat sallisivatkin saastuttavamman tuotannon, kuluttajat ja sijoittajat äänestävät jatkossa lompakoillaan ja valitsevat ilmastonmuutosseurausten laajentumisessa ja konkretisoituessa vähemmän saastuttavan vaihtoehdon.

Mitä enemmän tuemme vaihtoehtoisia energioita ja ilmaston kannalta parempien tuotteiden valmistamista, sitä enemmän tuemme kansallista kilpailukykyä.

Loppujen lopuksi sama kysymys koskee kaikkea vastuullista toimintaa. Jos heittäytyisimme Suomessa ilmastokysymyksissä vapaamatkustajiksi, samaa logiikkaa voitaisiin soveltaa muillakin vastuullisuuden osa-alueilla. Jos ottaisimme muussakin mallia maista, joissa menee huonommin kuin meillä, miksi kunnioittaisimme ihmisoikeuksiaan? Miksi vaalisimme tasa-arvoa? Miksi puuttuisimme korruptioon? Me teemme niin, koska hyvinvointivaltiossa tehdään niin. ❖

SUOMALAISEN KLUBIN
Asiantuntijavieraat

Teksti: Janne Virkkunen
Kuvat: Antti Virkkunen

Salolainen EU-illassa:

Isot maat pärjäävät aina Pienet tarvitsevat EU:ta

Pertti Salolainen ja Eikka Kosonen ovat molemmat Suomen EU-veteraaneja, Salolainen kokeneena poliitikkona, Kosonen arvostettuna virkamiehenä.

Euroopan unionin jäsenyys on ollut onnenpotku Suomelle. Elämme haasteiden maailmassa, jossa pitää työskennellä kaikin voimin yhtenäisyyden puolesta. Isot pärjäävät aina. Pienet tarvitsevat EU:ta. Näin tiivistä politiikan veteraani ja eduskunnan ensi keväänä jättävä Pertti Salolainen, 78, vilkkaan keskustelun päätteeksi klubin EU-illan maraskuun alkupuolella.

Salolainen, jos kuka, oli sopiva alustaja kertomaan näkemyksiään integraation tämänhetkistä näkymistä. Kuten tilaisuuden vetäjä Eikka Kosonen - hänkin EU-politiikan veteraaneja - esitteli: Pertti on monipuolinen tyyppi, kansanedustaja, suurlähtelä, kokoomuksen puheenjohtaja ja ministeri, joka johti sekä Euroopan talousalueesta että EU-jäsenyydestä neuvotteleita valtuuskuntia. Salolainen vielä lisäsi, että on hän hoitanut viikon verran tasavallan presidentinkin tehtäviä, kun sekä presidentti että pääministeri olivat estyneitä.

Miksi EU on kiinnostunut puolustuksesta

Salolainen puhui heti aluksi puolustuksesta, joka on noussut yhä keskeisemmälle sijalle eurooppa-

laisella agendalla. Puolustukseen aiotaan käyttää 24 miljardia euroa, josta puolustusrahaston osuus on 11 miljardia, tutkimuksen osuus 3,5 miljardia ja loppu on teknologiaa. Pöydällä ovat myös mittavat investoinnit infrastruktuuriin, joilla varmistetaan joukkojen liikkumiskyky. EU on valmis rahoittamaan 20 prosenttia investoinneista, mutta kansallisen rahoituksen piiriin jää 80 prosenttia.

Miksi EU on alkanut yhä enemmän kiinnostua tästä, Salolainen kysyi ja vastasi, että Yhdysvalloilla on aika erikoinen presidentti. Salolainen jatkoi viittaamalla Ranskan presidentin Emmanuel Macronin lausuntoon, jonka mukaan emme voi luottaa Kiinaan, Venäjään emmekä Yhdysvaltoihin. Aika

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Diili 18 maakunnasta härskeintä urallani

Pertti Salolaisen (PS) pitkään vuonna 1970 alkaneeseen kansanedustajuuteen liittyy monia tehtäviä, jopa viikon mittainen presidenttiys, puhumattakaan pitkästä valtioneuvoston jäsenyydestä.

– Härskeintä, mitä minun poliittisen urani aikana on tapahtunut, on **Pertti Salolaisen** mukaan tapa, jolla Kokoomuksen eduskuntaryhmälle kerrottiin 18 maakunnan perustamisen tarpeellisuudesta.

Klubilehden **Janne Virkkunen (JV)** kirjasi kokoneen poliitikon mietteitä Klubin Eu-illan yhteydessä.

JV: Mikä on pitkän poliittisen urasi suurin saavutus?

PS: Ehdottomasti neuvottelut Suomen EU-sopimuksesta. Ensin Efta:ssa Eta-sopimus, joka oli 80 prosenttia meidän jäsenyyssopimuksestamme. Sitten oli se 20 prosenttia, joka oli maatalous ja aluepolitiikka, joista neuvoteltiin mm. Heikki Haaviston kanssa yhdessä. Se oli se monen vuoden rupeama. Se on ylivoimainen saavutus.

JV: Omassa liturgiassamme käytetään termiä liittoutumaton Suomi. Onko sellaista?

PS: Suomi on niin lähellä Natoa kuin voi olla olematta jäsen. Totta kai pitää liturgian mukaisesti sanoa, että

olemme sotilaallisesti liittoutumaton. Käytännössä olemme kuitenkin menneet niin pitkälle näihin sotilaallisiin järjestelmiin sisään, että se on enemmän... hieman todellista tilannetta välttelevä lausuma. Totta kai, jos kysytään valtakunnan johdolta, he sanovat vähän toisin. Mutta olemme menneet viime vuosina niin länteen ja niin paljon sotilaallisiin rakenteisiin, ettei pidemmälle pääse ole matta jäsen. Valtiojohtokin sanoo, että kuulumme länteen.

JV: Pitäisikö hakea Nato-jäsenyyttä?

PS: Sanoisin, ettei pidä hakea nyt. Aina voidaan sanoa, mikä on oikea aika. Minulla oli aikanaan tapana sanoa, että Natoon pitää mennä silloin kun aurinko paistaa eikä silloin kun myrskysää. Totta kai Nato-jäsenyys on kokoomuksen puolueohjelmassa mutta

Juha Sipilä ja Alexander Stubb tulivat meidän eduskuntaryhmän kokoukseen ennalta ilmoittamatta ja Sipilä sanoi suurin piirtein näin, että olemme tulleet siihen tulokseen, että pitäisi perustaa 18 maakuntaa ja jos ette hyväksy, menen presidentin puheille.

ei puolue sitä aja eikä tule ajamaan seuraavissa hallitusohjelmaneuvoiteluissa.

JV: Sisäpolitiikasta. Onko mitään järkeä siinä, että sote-järjestelmä perustetaan 18 maakunnan varaan?

PS: Ei ole. Voin sanoa, että minulle oli hirvittävä järkytys, miten kokoomus ui sisään tähän 18 maakuntaan. Eräänä päivänä pääministeri Juha Sipilä ja puheenjohtaja Alexander Stubb tulivat meidän eduskuntaryhmän kokoukseen ennalta ilmoittamatta ja Sipilä sanoi suurin piirtein näin, että olemme tulleet siihen tulokseen, että pitäisi perustaa 18 maakuntaa ja jos ette hyväksy, menen presidentin puheille. En anna itselleni milloinkaan anteeksi sitä, etten noussut ylös ja sanonut. Herra pääministeri, olen ollut aika pitkään tässä eduskunnassa enkä ole

tottunut tekemään tällä tavalla isoja päätöksiä. Jos olette tällaisen sopimuksen tehneet, voisitteko tuoda perustelut ja paperit tänne ja tulisitte viikon kuluttua uudestaan.

Silloin olisimme perehtyneet ja sitten ilmaistaan kantamme. Tämähän on härskeintä, mitä minun poliittisen urani aikana on tapahtunut. Härskeintä.

JV: Maa kaupungistuu. Miten on mahdollista, että kokoomuksen kannatus mataba 20 prosentin pinnassa, vaikka aika suosii tietyllä tavalla kokoomusta.

PS: Minäkin ihmettelen, ettei kannatus ole korkeampi ja tietysti toivoisin, että järjestys olisi toinen demareilla ja meillä, että olisimme 23 prosentissa, mutta demarien viimeinen spurtti tapahtui ay-liikkeen aktiviteetin johdosta. Se oli se syy, joka aiheutti

nousun. Valtava hyppäys 22,7 prosenttiin. Mekin pääsimme yli 20 prosentin taas. Mutta sanoisin, että in politics one week is a long time ja five months is even longer time. Yhden asian voin sanoa selkeästi. Petteri Orpo on hirveän hyvä tyyppi ja olen nähnyt paljon ja läheltä.

JV: Tulit eduskuntaan 1970. Millainen kuva jäi suomettuneesta 1970-luvusta?

PS: Mulle jäi hirvittävä mielikuva Kekkonen ajasta. Olimme sylkykuppeja ja Kekkonen sanoi meille vaalivoiton jälkeen, että isänmaata voi palvella myös oppositiosta. Oltiin parikymmentä vuotta sylkykuppeja oppositiossa ja voit kuvitella millainen riemu oli, kun sitten 1987 meikäläisenkin marssi paraatiovesta hallitukseen ja vieläpä ulkoministeriöön. Sylkykuppimarssi ulkoministeriöön. ❖

Jatkoa edelliseltä sivulta

kova statement, Salolainen sanoi.

Viikkoa myöhemmin asian ajankoh-taisuutta korosti Saksan liittokansleri Angela Merkel esittäessään Strasbourgissa Euroopan parlamentissa Euroopalle yhteistä armeijaa. Merkelin perustelukin oli selkeä: "Vain vahvempi Eurooppa pystyy puolustamaan arvojaan ja etujaan maailmalla. Ajat, jolloin pystyimme luottamaan muihin, ovat ohi."

Kauppapolitiikan mureneminen huolestuttaa Suomea

Salolainen puolestaan kaipasi klubi-illassa myös sitä, että kansalaisille kerrottaisiin enemmän esimerkiksi Venäjän kyber- ja hybridiuhkista. On paljon sellaista tietoa, jota voitaisiin kertoa, Salolainen sanoi ja muistutti, kuinka eduskunnan ulkoasiainvaliokunta sai skandaalimaisesti tiedon ulkoministeriön kuuntelusta MTV:n uutisista. Hyvänä esimerkkinä hän piti linjaa kertoa Venäjän ilmatilan loukkauksista julkisuuteen, minkä seurauksena loukkaukset loppuivat.

Jos ei ole ruokaa ja lapset näkevät nälkää, he lähtevät likkeelle.

Alustaja oli huolissaan myös kauppapolitiikan murenemisestä, joka on huolestuttavaa Suomen kaltaiselle maalle, joka elää viennistä. Suomen bruttokansantuotteesta viennistä tulee noin 40 prosenttia, kun se Yhdysvalloissa on 5-10 prosentin välillä.

Salolainen mainitsi ulkoministeriön kertoneen USA:n aikeista laittaa eurooppalaisille autoille 25 prosentin

tulli. Onko mitään järkeä siinä, että joudutaan keskustelemaan tällaisista asioista, Salolainen kysyi ja kertoi USA:n perustelevan hanketta kansallisen turvallisuuden kysymyksenä.

Jos maahanmuuttoa ei kyetä ratkaisemaan, piru meidät perii

Alkupuheessaan Salolainen ohitti varsin nopeasti pankkiunionin ja ilmasto-

sopimuksen, mutta pysähtyi maahanmuuttoon, jota hän piti "kinkkisenä" kysymyksenä.

Melkein jokainen ongelma EU:ssa johtuu Salolaisen mukaan maahanmuutosta. Jos maahanmuuttokysymystä ei kyetä ratkaisemaan, piru meidät perii, Salolainen sanoi. Hän kysyi myös, onko Suomen kehitysapu ollut liian lapsellista ja viittasi Sahelin alueen laajentumisuhkaan.

Salolainen lupasi, että Suomi ottaa ensi heinäkuussa alkavalla puheenjohtajakaudellaan esille arvokysymykset. Hän piti ongelmallisina Puolaa ja Unkaria, jotka ottavat EU:sta rahat, mutta eivät hyväksy unionin arvopohjaa. Suomi ajaa rangaistuksia EU:n arvoja rikkovilla mauille, Salolainen sanoi.

Eikka Kosonen kysyi, pitäisikö meidän olla EU:n tilasta huolissaan. Salolainen muistutti, että Saksa on ollut meille tärkeä kautta historian. Britannian Brexitä hän piti karmeana erehdyksenä.

Ossi Kettunen kysyi turvallisuudesta, että onko niin, että Nato tekee

ruumiit ja EU hoitaa pehmeän puolen. Salolaisen mukaan EU:n perussopimuksen artikla 42.7. on kovempi teksti kuin Naton 5. artikla. "Emme vain tiedä, mitä 42.7. todella tarkoittaa ja siitähän tasavallan presidenttikin puhuu."

EU Venäjälle tärkeä kumppani

Suomi ei Salolaisen mukaan osallistu Naton 5. artiklan harjoituksiin. "Koko idea Naton eteentyönnytyissä joukoissa on se, että Venäjä tietää, että jos se hyökkää, Naton Naton järjestelmä laukeaa.

Salolainen kuitenkin pehmensi sanomalla, ettei hän usko Venäjän hyökkäysaikeisiin. Hän piti EU:ta Venäjälle tärkeänä kumppanina jo kaasun ja öljyn tähden.

Pertti Torstila kysyi alustajalta, miten hän selittää Alexander Stubbin tappion Euroopan keskustaoikeiston äänestyksessä eurovaalien kärkiehdokkaasta. Stubb hävisi runsaan 20 prosentin äänisaaliilla saksalaiselle Manfred Weberille.

Olen huolissani ja surullinen Merkelin tilanteesta. Saksa on ollut Suomen ystävä.

Tähän Salolaisen tulkintaan onkin hyvä lopettaa, sillä tulkinta kuvaa varsin hyvin eurooppalaista politiikkaa. "Siinä äänestyksessä ei arvioitu henkilöitä viime tapahtumien johdosta. Oli tehty sopimuksia, joita Alex ei pystynyt muuttamaan. Takana voi olla mitä tahansa sopimuksia. Alex voi saada merkittävän paikan. En uskalla lähteä ennustamaan. Mehän tiedettiin, ettei Alex voita, mutta hän teki kovan duunin."

Ensi syksynä tiedämme, mitä ne muut sopimukset olivat. ❖

SOTE JOUTAISI KAAATUA, valinnanvapaus ongelma

Ministeri Raimo Sailas arvosteli selkein sanoin niin presidentti Donald Trumpin politiikkaa kuin Euroopan Unioninkin päättämättömyyttä ongelmiansa ratkaisemissa.

”Täällä joku taisi minua moitiskella pessimismistä, mutta optimisti minä pohjimmiltani olen”, ministeri, valtiovarainministeriön entinen budjettipäälikkö Raimo Sailas tokaisi esitelmänsä päätteeksi Suomalaisen Klubin ministerilounaalla 16.10. 2018.

Tulevaisuuden optimismiksi voi ehkä tulkita sen, että Sailakselle sopisi hyvin, jos sote nyt kaatuisi ja koko hallintohimeli rakennettaisiin järkevämällä tavalla uudelleen.

Tarkasti ottaen Sailas ei itse lounaalla tätä sanonut vaan siirsi sote-kysymyksen vastauksen vanhalle kaverilleen Kansanterveyslaitoksen (yhdistyi 2009 Stakesin kanssa Terveyden ja hyvinvoinnin laitokseksi) entiselle pääjohtajalle Jussi Huttuselle, jonka kanssa sanoi olevansa jo etukäteen samaa mieltä.

Annetaan siis Huttusen kertoa mitä hän ajattelee soten tilasta.

”Hyvä ratkaisu on siirtää vastuu nykyistä laajemmille kokonaisuuksille, mitä ne sitten ovatkin.”

”Ongelmat liittyvät valinnanva-

pautteen, joka on viemässä siihen, että järjestelmän sisäinen organisaatio on hyvin kömpelö ja yhteistyö on vaikeata.”

”Toinen suuri ongelma, vaikka se näyttää pieneltä, on korvausjärjestelmä, joka on hyvin monimutkainen. Se vie ratkaisuihin, jotka toisaalta lisäävät ylihoitoa tai toisaalta alihoidtoa. Sen seurauksena koko järjestelmä tulee ontumaan.”

”Henkilökohtaisesti toivon, että sote kaatuisi ja vielä kerran pääsisimme aloittamaan alusta. Mukaan otettaisiin vain ja ainoastaan hyviä elementtejä”, Jussi Huttunen sanoi.

Puheen kuultuaan Sailas vielä vahvisti: ”Lupasin olla samaa mieltä ja olen.

Trump on sivistymätön ja vaarallinen narsisti

Ministeri Sailas oli huolestunut demokratian tilasta eri puolilla maailmaa, ei vähiten Euroopassa. Populismi ja itsevaltaisuus nostavat päätään eri puolilla samaan aikaan kun talouden nousukausi on hiipumassa.

Toisen maailmansodan jälkeen luotu maailmanjärjestys on Sailaksen havaintojen mukaan päämäärätietoisesti romuttumassa Yhdysvaltain presidentti Donald Trumpin aikana. America first-ajattelu on nyt johtava ajattelu.

”Meillä on Yhdysvaltain johdossa presidentti, joka on kiistatta sivistymätön, häikäilemätön ja vaarallinen narsisti. Kyllä tämä pitää voida sanoa. Sen lisäksi vielä valehtelija”, Sailas tiivisti.

Washington Post- sanomalehti on kirjannut kuinka monta valhetta Trump on presidenttikautensa aikana esittänyt. Niitä on paljon.

”Hän on johtohahmo tässä vaarallisessa muutoksessa, joka on viemässä meitä tiedon ja totuuden jälkeiseen maailmaan.” ”Eihän hän ainoa syntinen ole, mutta selvästi näkyvin.”

Salin täyteisellä, Olli Alhon isännöimällä ministerilounaalla oli muitakin ministereitä kuin Sailas.

Eurooppalaisen populismin nousun vaikutukset ministeri Jaakko Iloniemi pani tapansa mukaan historialliseen perspektiiviin.

”30-luvulla populistiset liikkeet organisoituivat sotilaallisesti ja muodostivat omia yksityisarmeijoitaan. Siinä oli kaikki edellytykset myös vallansiirtoon. Nyt ei vastaavanlaista ilmiötä ole, joten olkoon tämä pieni optimismin vilahdus.” ❖

Kirjoitus perustuu ministeri Raimo Sailaksen esitelmään Olli Alhon isännöimällä Ministerilounaalla 16. lokakuuta Klubilla.

Sotkamon kaivoksen ihme

Terrafame on tehnyt Sotkamon tuotantolaitoksesta kannattavan. Nykyisten päätuotteiden lisäksi on tulossa akkukemikaalitehdas, koska sähköautojen akkumarkkinoilla on erittäin lupaavat kasvunäkymät.

Terrafame Oy on monimetalliyhtiö, joka tuottaa nikkeliä, sinkkiä ja kobolttia kaivoksellaan ja tuotantolaitoksellaan, jotka sijaitsevat Sotkamossa.

Terrafamen tarina alkoi kesäkuussa 2015, kun yritys perustettiin. Samana kesänä elokuun puolivälissä Terrafame osti Sotkamon kaivoksen ja metallien valmistustoiminnan Talvivaaran tuotantoyhtiön konkurssipesältä.

Tuotanto alkoi syyskuussa.

”Siitä lähtien Terrafamea on johdettu kuin teollisuuslaitosta”, sanoo teollisuusneuvos Lauri Ratia, Terrafamen hallituksen puheenjohtaja.

Klubiveli Lauri Ratia kertoi Sotkamon kaivoksen tilanteesta ja näkymistä 23. lokakuuta klubi-illassa, jonka isäntänä hän toimi.

Ratia on ansioitunut teollisuusjohtaja. Hän on toiminut usean suomalaisen suuryrityksen keskeisissä johtotehtävissä, viimeksi Lohja Ruduksen toimitusjohtajana.

Yritysten hallitustyössä hän on erikoistunut suuriin uudistusprosesseihin ja uudelleenjärjestelyihin. Hänen ansiolistallaan ovat esimerkiksi VR:n strategian muutos ja Turun telakan pelastusoperaatio.

Ohjenuorana järjestelmällisyys

Henkilökunnan määrä on nyt 650, kun se Terrafamen perustamisvaiheessa oli 430. Yli puolet yhtiön ylimmästä johdosta rekrytoitiin pian haltuunoton jälkeen. Toimitusjohtajaksi tuli Joni Lukkaroinen ja yhtiön koko toiminta keskitettiin Sotkamoon.

”Saimme rakennetuksi kansainvälisen tason johtoryhmän”, Ratia sanoo.

Ratialle oli alusta lähtien selvää, että tiukka järjestelmällisyys olisi onnistumisen välttämätön ehto. Yhtiö rakensi uuden organisaation ja kehitti yrityksen työmenetelmiä konsulttiyritys McKinsey & Companyn avulla.

Yritys keskittyi työturvallisuuteen, bioliuotustekniikkaan ja liuotusprosessin valvontaan.

”Bioliuotus toimii hyvin, mutta kehitystyö jatkuu, sillä haluamme vielä parantaa tuloksia.

Kahden vuoden testi

Valtio antoi Terrafamelle kaksi vuotta aikaa näyttää elinkelpoisuutensa.

Saman ajan kuluessa sen piti osoittaa, että se pystyisi houkuttelemaan myös yksityistä pääomaa.

Viime kuukausina, Terrafamen ylösjonon loppumetreillä tuotantotavoitteet on lähes saavutettu.

Nikkelin tuotanto on noussut lähes 30 000 tonniin ja sinkki 65 000 tonniin. Nikkelin osalta eroa lopulliseen tavoitteeseen on vielä 5 000 ja sinkin tuotannossa 10 000 tonnia.

”Nyt on tärkeintä saada täysi vauhti päälle”, Ratia sanoo.

Tänä vuonna liikevaihto on kasvanut nopeasti ja toiminta on tullut kannattavaksi.

Tammisi-kuussa 2018 Terrafamen liikevaihto oli noin 248 miljoonaa euroa, yli koko edellisvuoden myynnin. Käyttökate oli yli 33 miljoonaa euroa.

Trafigura hyvä partneri

Terrafamen omistuspohja on selkeä. Valtio omistaa nyt Suomen Malmijalostus Oy:n kautta 77,3 prosenttia Terrafamen osakekannasta.

Valtio oli rahoittanut Terrafamea yhteensä 381,6 miljoonalla eurolla, kun rahoitusneuvottelut alkoivat yksityisten partnerien kanssa.

Loppujen lopuksi Terrafame pystyi tekemään esisopimuksen rahoittajien kanssa sille asetetussa kahden vuoden määräajassa.

”Se oli huomattava suoritus.”

Rahoitussopimuksen mukaisesti

Terrafamen toiseksi suurin osakas on singaporelainen Trafigura-konserni, jonka omistusosuus on nyt 22,6 prosenttia. Trafigura on metallien trading- eli välityskaupan kansainvälinen jättiläinen, jolla on osaamista myös kaivostoiminnasta.

”Trafigura on osoittautunut erinomaiseksi partneriksi”, Ratia sanoo.

Luvassa akkukemikaalitehdas

Terrafamen nykyiset päätuotteet ovat nikkeli-kobolttisulfidi ja sinkkisulfidi. Ne ovat puolivalmisteita, joita toimitetaan jatkojalostettaviksi kansainvälisille asiakkaille.

Terrafame alkoi selvittää tuotteidensa jatkojalostusmahdollisuuksia jo vuoden 2015 lopulla.

Ratkaisuksi tuli lopulta akkukemikaalitehdas, koska sähköautojen akkumarkkinoilla on erittäin lupaavat kasvunäkymät ja akkukemikaalien markkinahinta on selvästi parempi kuin puolivalmisteiden.

Terrafamella on jo koossa tehtaan rahoitus ja lopullinen investointipäätös tehtiin lokakuussa.

Investointi on noin 240 miljoonaa euroa.

Tehdas lisää merkittävästi Terrafamen liikevaihtoa ja tulosta ja synnyttää 150 pysyvää uutta työpaikkaa.

Ratia muistuttaa, että valtio on kiinnostunut sähköautojen akuista. Elinkeinoministeri Mika Lintilä on korostanut, että Suomessa on akkujen raaka-aineita, joiden jalostaminen Suomessa olisi kansantalouden kannalta tärkeää.

Tarkoituksena on aloittaa myös uraanin talteenotto.

Talteenottolaitos on melkein valmis. Lupa on valtioneuvoston käsittelyssä ja ympäristöluvut on jo saatu.

Ratia ennakoii, että tuotanto (ns. yellow cake) voitaisiin aloittaa todennäköisesti vuonna 2021.

Kirjoitus perustuu Terrafame Oy:n hallituksen puheenjohtaja Lauri Ratian haastatteluun yhtiötä koskeneen Klubi-illan päätteeksi.

Puolustusvaliokunnan puheenjohtaja Ilkka Kanerva Klubilla:

Venäjälle asetettuja sanktioita ei voi peruuttaa

Ilkka Kanerva olisi valmis syventämään yhteistyön Ruotsin kanssa puolustusliitoksi asti.

EU-puolustuksen syventäminen ei tarkoita sitä, että Suomi luopuisi armeijastaan ja rajojensa puolustamisesta.

Suomi haluaa tiivistä Nato-yhteistyötä, mutta seuraava hallitus ei jätä Nato-jäsenhakemusta.

Ilkka Kanerva, 70, on kansanedustaja 43 vuotta. Puolustusvaliokunnan puheenjohtaja, ministeri Kanerva asettuu ehdolle myös 2019 eduskuntavaaleissa.

”Eurooppalaisessa poliittisessa kulttuurissa olen nuori poika, ehkä vähän koukusekäinen”, hän sanoi Klubin ministerilounaalla marraskuun loppupuolella 2019. Isäntänä toimi Olli Alho.

Kanerva sai ministerin arvon vuonna 2017. Se ei ole kuitenkaan pelkkä arvonimi, sillä hän on työskennellyt valtioneuvoston jäsenenä kolmessa hallituksessa liikenne-, työ- ja ulkoministerinä.

Hän toimi myös Etyjin puheenjohtajana 2008.

Kokeneena urheilujohtaja hän on ollut Kansainvälisen yleisurheiluliiton hallituksessa kahdeksan vuotta.

Suomen viisas ulkopolitiikka

Kanerva tiivistä puheensa aiheet kolmeen kirjaimeseen: DDR. Tässä tapauksessa lista koostui englanninkielisistä

Kanervan mukaan ilmatilan loukkaukset vähenivät olennaisesti viime vuosikymmenellä, kun Suomi alkoi julkistaa niitä.

Klubilaiset kuuntelivat kiinnostuneena pitkään politiikan keskiössä ollutta ministeri Ilkka Kanervaa.

sanoista Diplomacy, Defence, Resilience.

Sanalla ”diplomatia” Kanerva korosti viisaan ulkopolitiikan merkitystä Suomen sodanjälkeisessä historiassa, jossa jakso 1945–1995 oli valtaisan muutoksen aikaa.

Puhuja muistutti, kuinka 40-luvun lopulla Suomen riippumattomuus ja valtiollinen suvereenisuus kansainvälisellä kartalla nähtiin varsin kyseenalaisena. Sen sijaan Suomen EU-jäsenyys 90-luvun puolivälissä muodostui Kanervan mukaan taloudellisen integraation mutta myös turvallisuuspolitiikan merkkipaaluksi.

Kanervan mukaan saavutuksen takana oli valtiojohdon ja koko poliittisen järjestelmän ”selkeä strateginen linja Suomen itsenäisyyden, kansainvälisen aseman ja arvostuksen vahvistamiseksi”.

Suomi vahvistaa puolustustaan

Kanerva tähdensi, että itsenäisyys edellyttää diplomatian lisäksi myös maanpuolustuskykyä.

Puolustusvoimat on viime vuosina muuttanut koulutusorganisaatiosta valmiusorganisaatioksi, mutta sen toiminta rakentuu edelleen tutulle perustalle, koko maan puolustamiselle

ja yleiselle asevelvollisuudelle.

”Kolmas dimensio on lainsäädäntö. Siinä ajankohtainen asia on tiedustelulainsäädäntö”, hän sanoi.

Kanerva oli tyytyväinen siihen, että koko eduskunta on mukana puolustuksen rakentamisessa.

Suomi valmistelelee parhaillaan ilmapuolustuksen hävittäjähankintoja, laivaston vahvistamista neljällä uudella monitoimikorvetilla, myöskään maavoimien onneensa nojaan. Itsenäisen Suomi investoi nyt puolustukseen

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Kanervan mukaan vielä 50-luvulla Paasikivi epäili, olisiko Suomen YK-jäsenyys mahdollinen.

enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Hankintojen arvo on kymmenen miljardin euron luokkaa.

Ruotsi ja Yhdysvallat kumppaneita

Samalla Suomi rakentaa kansainvälistä yhteistyöverkostoaan saman arvomaailma jakavien maiden kanssa.

Kanervan mukaan Ruotsi on Suomelle luonnollinen ja läheinen kumppani.

”Ei pitäisi olla periaatteellisia esteitä yhteistyön syventämiselle puolustusliitoksi asti.”

Samoin hän piti ”elintärkeänä” myös Suomen USA-yhteistyötä, jossa Ruotsikin on mukana.

”Yhdysvallat on sellainen sotilaallinen toimija, jota muut eivät tohdi uhata.”

Samoin hän korosti Norjan roolia puolustusyhteistyössä.

Teemme tiivistä Nato-yhteistyötä

Kanerva ei usko siihen, että Suomen seuraava hallitus jättää Natolle jäsenhakemuksen.

Hänen mielestään on kuitenkin tärkeää, että kaikki ulkovallat tietävät Suomen olevan kiinnostunut tiivistä Nato-yhteistyöstä, ja että Suomi haluaa säilyttää Nato-option.

”Kaikkein vaarallisimpana pitäisin sitä, jos Suomi ilmoittaisi, että luovumme tällaisesta mahdollisuudesta. Kuka tekisi näin järjettömän kaupan? Se olisi hengenvaarallista.”

Hän näkee, että Ukrainan kriisi ja Krimin laitton haltuunotto ovat osa tapahtumasarjaa, jossa Venäjä rakentaa uutta tarinaa kansakunnalle ja pyrkii suurvallaksi, tasaveroiseksi pelaa-jaksi Kiinan ja Yhdysvaltain rinnalla.

”On tärkeää suomalaisille pyrkiä näkemään syyt, miksi Venäjä toimii niin kuin se toimii.”

Hänen mielestään dialogia Venäjän kanssa ei voi lopettaa. Maan halut-

tomuus tunnustaa kansainvälisen oikeuden periaatteita ja kansainvälisiä sopimuksia tekee tilanteesta hänen mukaansa ”erittäin vakavan”.

Jotkut vaativat EU:n asettamien sanktioiden peruuttamista kansainvälisen kaupan nimissä.

”Mihin nämä tahot vetoaisivat siinä tapauksessa, että toimet suuntautuisivat muuanne kuin Ukrainaan?” Kanerva kysyi.

”Ei ole mahdollista, että annettaisiin anteeksi toimintatavat, jotka eivät täytä kansainvälisen politiikan normistoa”, hän sanoi.

Kanerva ei odota merkittävää läpimurtoa Ukrainan rauhanprosessissa ennen maan presidentinvaaleja, jotka pidetään ensi vuonna. Hän arvioi, että nykyinen presidentti Petro Porošenko tuskin lähtee hakemaan sopua ennen vaaleja, ja toisaalta Venäjän kanta ei ole pehmentynyt viime aikoina.

Viime viikkoina konflikti on itse asiassa syventynyt.

R niin kuin ”resilienssi”

DDR-lyhenteen viimeinen kirjain viittaa Kanervan kielenkäytössä resilienssiin, kykyyn sietää iskuja.

Hän viittasi tilanteeseen, jossa valitsee kyber- ja hybridiuhkia ja sodan ja rauhan rajaa on vaikea määritellä.

”Eletään kovan vaikuttamisen maailmassa. Pitää olla tietoa ja taitoa, jotta siihen voidaan sopeutua.”

Kanervan mukaan tässä tilanteessa on tärkeää, että Suomen kansa on ”valistunut ja valpas”.

Kanerva painotti sitä, että tärkeä osa resilienssiä on se, että kaikki kansalliset ymmärtävät velvollisuutensa ja jakavat idean Suomesta ja kansallisesta strategiasta. ❖

Kirjoitus perustuu ministeri Ilkka Kanervan esitelmään Olli Alhon isännöimällä Ministerilounaalla 20. marraskuuta Klubilla.

Teksti: Janne Virkkunen
Kuvat: Klubimestarit

Klubi-ilta syyskuun alussa avasi klubilaisille utuista näkymää tulevaisuuteen eikä se kuva ollut kovin miellyttävä.

Klubiveli Jarmo Mäkelä oli saanut vieraakseen Ulkopoliittisen instituutin ohjelmajohtajan Mika Aaltolan ja valtioneuvoston viestintäjohtajan Päivi Anttikosken. Keskustelun otsikkona oli ”Suomalainen media ulkoisessa paineessa”, mutta todellisuus oli tällä kerralla otsikkoa ihmeellisempi.

Aaltola esitteli keskustelun pohjaksi Ulkopoliittisen instituutin raporttia ”Hybridivaikuttaminen ja demokratian resilienssi; Ulkoisen häirinnän mahdollisuudet ja torjuntakyky liberaaleissa demokratioissa”.

Suomen hankala geopoliittinen asema

Klubin keskustelu avasi hurjia näkymiä siihen, kuinka vaaleihin voidaan vaikuttaa. Aaltola osoittautui hieman optimistisemmäksi kuin Anttikoski, mutta Aaltolan loppupäätelmä oli karu: ”Paluuta ei ole. On uudenlainen maailma, johon meidän pitää havahtua.”

Vaaleihin siis voidaan ulkopuolelta vaikuttaa ja niin myös tehdään. Aaltolan mukaan UPI teki oman raporttinsa hybridivaikuttamisesta, mutta tarkoitus oli myös tuoda ärsykeitä yhteiskunnalliseen keskusteluun. Suomen asemaa hän piti geopoliittisesti hankalana. Maltti, tolkkua ja järkevyyttä auttavat meitä suodattamaan vaikuttamisen vaaleista, Aaltola arveli.

Vaikuttamista on - kuten tiedetään - harrastettu Yhdysvalloissa, Ranskassa ja Saksassa. Autokraattisten valtioiden työkalupakki ei Aaltolan mukaan ole kuitenkaan erityisen laaja. Suomalai-

Ulkopoliittisen instituutin Mika Aaltola:

Uuteen maailmaan pitää havahtua

Media illan isäntä Jarmo Mäkelä (vas.) kuunteli yleisön lailla kiinnostuneena vieraiden esityksiä. – Maltti, tolkkua ja järkevyyttä auttavat meitä suodattamaan vaikuttamisen vaaleista, Mika Aaltola arveli. Päivi Anttikoski korosti koulutuksen merkitystä ja piti hyvänä, että Suomessa mediaan luotetaan.

sen median kentässä tehdään paljon työtä vaikuttamisen torjunnassa, Aaltola sanoi.

Kiilastrategia testaa demokratian haavoittavuutta

Suomen tilannetta Aaltola piti toisaalta hyvänä, sillä Suomessa luotetaan keskeisiin viranomaisiin, poliisiin ja turvallisuusviranomaisiin. Myös median luottamuslukemat ovat hyviä. Painettuihin sanomalehtiin luottaa 79 prosenttia ja Yleisradionkin lukemat ylittävät 70 prosenttia. Yhdysvalloissa vastaavat luvut ovat vähän päälle 20 prosenttia.

Aaltola pöimä UPI:n raportista kiintoisan ilmiön, kiilastrategian, jota hän piti vaikuttamisessa keskeisenä. Kiilastrategiassa kiihötetään ääripäitä ja testataan demokratian haavoittuvuutta. Hyvä esimerkki on ollut Ukraina. Sen sijaan sama strategia ei Aaltolan mukaan toiminut Ranskassa tai Saksassa tai Suomessa.

Aaltola korosti myös sosiaalisen median merkityksen kasvua. Sosiaalisen median kohut ja kiistat nousevat nykyisin myös perinteiseen mediaan. Aaltola kertoi itsekin aloittavansa aamut viiden-kuuden aikaa selaamalla twitteriä.

Hyvä, että mediaan luotetaan

Päivi Anttikoski kertoi, ettei hän enää ole entiseen tapaan optimisti. Vaikutusyriksiä on ollut useita ja se on saanut viranomaiset toimimaan. Anttikosken mukaan hallinnossa on nykyisin informaatiovaikuttamisen verkosto, johon kuuluvat ministeriöiden viestintä, Rajavartiolaitos, Suojelupoliisi, Tasavallan Presidentin kanslia ja niin edelleen.

Anttikoski korosti koulutuksen merkitystä. Hänkin piti hyvänä sitä, että Suomessa mediaan luotetaan, vaikka nuoret eivät luekaan printtiä tai katso televisiota. Se on haaste kaikille, myös verkkopalveluille, Anttikoski sanoi. Aikuisten some-kupla ja nuorten kupla ovat hänen mukaansa tulleet jäädäkseen, sillä ”vanhat ajat eivät tule takaisin”.

Mikä tämä maailman muutos on? Palataan hetkeksi UPI:n raporttiin. Länsimaista turvallisuusajattelua ovat viime vuosikymmenten ajan leimanneet ajatukset kansainvälisestä kaupankäynnistä, kansainvälisestä keskinäisriippuvuudesta ja näiden tuomista positiivisista turvallisuushyödyistä. On syntynyt tämän kehityksen myötä ”tietynlai-

nen demokraattisen rauhan ideaali”.

Kansainvälinen sopimusjärjestelmä huojuu pahemmin kuin koskaan

Raportin mukaan konfliktit Ukrainassa ja Lähi-idässä osoittavat, että sotilaallista toimintaa painottava geopolitiikka on edelleen voimissaan.

Ja kun tähän yhdistää uuden ajan ja siinä liikkuvat logistiikka-, data-, finanssi-, energia- ja ihmisvirrat, ollaankin uudenlaisessa tilanteessa, jossa toisen maailmansodan jälkeen rakennettu kansainvälinen sopimusjärjestelmä huojuu pahemmin kuin kertaakaan aiemmin.

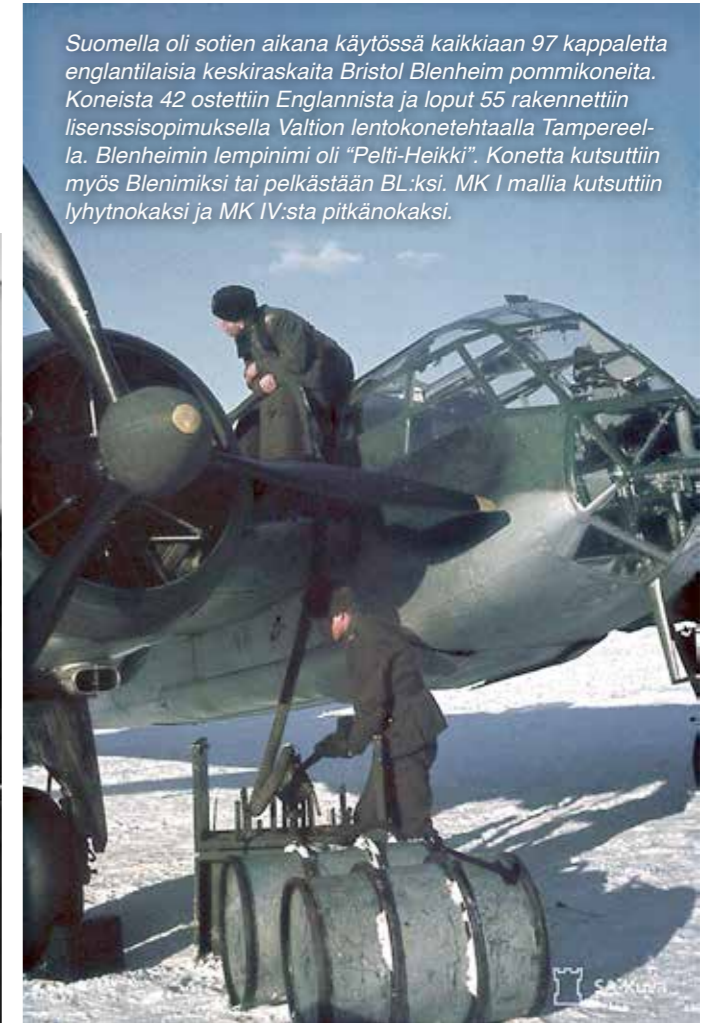
Siinä maailmassa totuus ei välttämättä paina enää samalla tavalla kuin ennen, vaan ihmiset uskovat sen, mitä haluavat ja ihmisten mieliin voidaan vaikuttaa uudenslaisin teknologisin keinoin. Se on hybridivaikuttamista ja siihen yhdistyvää kiilastrategiaa, jossa - kuten sanottu - ääripäitä kiihötetään ja testataan demokratian toimivuutta. ❖

Kirjoitus perustuu Jarmo Mäkelän isännöimään Median iltaan Klubilla 6. syyskuuta. Vieraina olivat Ulkopoliittisen Instituutin ohjelmajohtaja Mika Aalto ja valtioneuvoston viestintäjohtaja Päivi Anttikoski.

Suomen ilmavoimilla kunniakas

100 SATA VUOTTA

Suomella oli sotien aikana käytössä kaikkiaan 97 kappaletta englantilaisia keskiraskaita Bristol Blenheim pommikoneita. Koneista 42 ostettiin Englannista ja loput 55 rakennettiin lisenssisopimuksella Valtion lentokoneitehtaalla Tampereella. Blenheimin lempinimi oli "Pelti-Heikki". Koneita kutsuttiin myös Blenheimiksi tai pelkästään BL:ksi. MK I mallia kutsuttiin lyhytnokaksi ja MK IV:sta pitkänokaksi.

Suomen ilmavoimat on tänä vuonna 100-vuotias ja on ilmeisesti maailman vanhin ilmavoimat itsenäisenä puolustushaaranä. Komentaja kenraalimajuri Sampo Eskelinen vieraili Klubin ilmailun illassa marraskuun alussa. Klubilehti referoi hänen alustustaan.

Komentaja kenraalimajuri Sampo Eskelinen.

Toki muissa maissa lennettiin jo aiemminkin, mutta yleisimmin maavoimien alaisuudessa. Ensimmäinen sotalento Suomessa oli keväällä 1918. Tuolloin arvostelijat pitivät lentotoimintaa lähinnä tähyilynä, mutta todellisuudessa ilmavoimat pyrki jo vaikutukseen. Tampereelle pudotettiin lentolehtisiä, tuolloisia informaatio-osia.

Johtaminen ja koulutus jo alkuaikojen vahvuus

Alkuaikoina ilmavoimilla oli paljon vesilentokoneita, kun maakenttiä oli vähän ja vettä riitti kiitoteiksi järillä. Kehitys oli hidasta, mutta viime tipassa ennen talvisotaa saatiin hankittua maalta operoivia hävittäjiä ja pommikoneita ja koulutettua niille henkilöstöä. Sotien aikana hankittiin lisää kalustoa mistä kulloinkin saatiin. Suomen pienten ilmavoimien vahvuutena oli keskitetty, tiedusteluun perustuva johtamisjärjestelmä ja pitkälle

kehitetty hävittäjätaktiikka ja lentäjäkoulutus. Näitä kehittivät 1930-luvulla ja sotien aikaan erityisesti Erik "Eka" Magnusson ja Richard Lorenz, molemmat everstejä sotien päättyessä. Sotien jälkeen Pariisin rauhansopimus rajoitti ilmavoimia 60 taistelukoneeseen ja 3000 henkilöön. Ohjukset, ydinaseet ja pommikoneet oli kielletty. Nyt keskustellaan taas hävittäjäkoneiden määrästä.

Vaikka seuraavan sukupolven kalusto on edelleen miehitettyä, dronetekniikka (miehittämättömät ilmalukset) yleisty. Niiden valikoima on hyvin laaja suurista pikkuruisiin ja sotilastekniikasta kaupalliseen. Haasteen muodostavat esimerkiksi kynnen kokoiset nanodronet, jotka voivat toimia sisätiloissa. Onko niiden torjunta ilmapuolustuksen tehtävä? Ilmatorjuntaohjusten kantama kasvaa edelleen. Niiden tehtävänä on joko ilmapuolustus tai ballististen ohjusten torjunta.

Suomen valinta on itsenäinen puolustus

Lähialueellamme Venäjällä on vanhaa ja uutta kalustoa ja sitä kierrätetään. Ruotsi on tehnyt kansallisen hävittäjäratkaisun. Norja ja Tanska hankkivat F-35 kalustoa osana Nato-roolia. Baltian maissa Nato tekee ilmapuolustusta. Se ei ole ilmapuolustusta.

Suomen ratkaisu on itsenäinen puolustus, joka edellyttää uskottavuutta. Uskottavuutta luovat integroitu järjestelmä tiedusteluun ja johtamiseen sekä korkeatasoinen koulutusjärjestelmä.

Suomalainen koulutettu reservi on paremmin koulutettu kuin vastaavan ajan palvelleet ammattisotilaat muissa maissa. Tämä johtuu pitkälti taustalla olevasta hyvästä toisen asteen koulutuksesta. Nyt varusmiehiä voidaan palveluksen loppuvaiheessa käyttää valmiustehtäviin. Kansainvälisissä harjoituksissa Suomi käyttää myös

varusmiehiä ja reserviläisiä, joita kelpaa näyttää muille. Joka perheessä on parempi ymmärrys maanpuolustuksesta. Tämä auttaa myös viranomaisyhteistyössä.

Uusien hävittäjien tarjoukset tammikuussa

Lokakuussa päättyivät Naton Trident Juncture -harjoitus Norjassa ja Yhdysvaltojen Red Flag -harjoitus Alaskassa.

Ilmavoimat osallistui molempiin. Red Flag -harjoitukset juontuvat Vietnamin sodan ajoista. Tuolloin havaittiin tärkeäksi realistisissa olosuhteissa kouluttaa sotaan lähteville lentäjille miten selvitä kymmenestä ensimmäisestä taistelulennosta. Suomen ilmavoimien tekniikka pelasi Red Flagissa. Taistelukoneiden käytettävyyttä oli huippuluokkaa. Tästä ansaittu kiitos kuuluu reserviläisille ja varusmiehille. Red Flag todisti tarpeen realistisiin harjoitusolosuhteisiin, jossa on elekt-

ronista sodankäyntiä ja merkittävä maajärjestelmien uhka. Harjoituksessa saatiin myös kokemusta toiminnasta muiden maiden ja konetyyppien kanssa ja eri ilmavoimien toimintaa voitiin vertailla.

Harjoitus todisti, että Hornetien seuraajan tarjouspyynnössä kuvatut tehtävät ja tehtäväalueet ovat oikein määritetyt. Kandidaattien tarjoukset tulevasta hävittäjäjärjestelmästä saadaan tammikuun lopussa. Hanke etenee "suorituskyky edellä". Tärkeitä ovat huoltojärjestelmä ja siitä riippuva käytettävyyttä, joustavuus sekä suorituskyky eri tehtävissä. Koneita tarvitaan 64, jotta koko maata kyetään puolustamaan. Ja periaatteena on aina ollut, että tehtävästä on tultava aina takaisin. ❖

Kirjoitus perustuu ilmavoimien komentaja, Sampo Eskelisen esitelmään Ilmailun illassa 1. marraskuuta Klubilla.

Onko Unkari menetetty lopullisesti?

Kun kerran Unkari ei enää ole demokratia, mikä se sitten oikein on? Jos maassa ei demokratiaa enää voida palata kansanvaltaisoin keinoin, miten sitten? Näitä kysymyksiä pohdittiin ulkopoliittikan illassa lokakuun lopulla, kun kolme ensirivin Unkarin tuntijaa pyrki vastaamaan kysymykseen: Mikä riivaa Unkaria?

Lempilapsesta kauhukakara

Pertti Torstilan isännöimän illan avasi dosentti Heino Nyysönen, jonka toissa keväänä julkaisema kirja "Tasavallan loppu? - Unkarin demokratian romahdus" on paras suomenkielinen johdatus nykypäivän Unkarin politiikan ymmärtämiseen. Kriittinen perusteos on nyttemmin löytänyt itselleen myös unkarinkielisen kustantajan.

Nyysönen etsi klubin salintäyteisen yleisön edessä vastausta kysymykseen, miksi ja miten Euroopan unionin lempilapsesta tuli sen kauhukakara. Hän haki vastausta kolmelta suunnalta: historiasta, viimeaikaisten sisäpolitiikan tapahtumista sekä pääministeri Viktor Orbánin valtakauden aikana kasautuneista ongelmista.

Alle puolella äänistä ehdoton enemmistö parlamentissa

Voitettuaan vaalit vuonna 2010 oikeistolainen Unkarin kansalaisliitto Fidesz toteutti kuudessa kuukaudessa perustuslain uudistuksen, joka sementoi pohjan puolueen yksinvallan vakiintumiselle. Vapaa media tukahdutettiin niin, ettei maassa nykyään juuri ole riippumattomia tiedotusvälineitä tai opposition äänenkannattajia.

Vaalilaki uusittiin vuonna 2014 niin, että vaikkei Fidesz vaaleissa saa puoliakaan äänistä, se saa silti ehdotto-

man enemmistön maan parlamenttiin. Vaikutusvaltaa täydentää korruptio, jonka voiteluaineena käytetään myös EU:lta rakennetukina saatuja miljardeja euroja.

Suomen Unkarin suurlähettilään tehtävästä pari kuukautta sitten palannut Petri Tuomi-Nikula aloitti vastaamalla kysymykseen, mikä Unkari on, jos se kerran ei ole demokratia. ETYJ:in vaalitarkkailijoilta lainaamansa määritelmä mukaan Unkari on "autoritäärinen vaalidemokratia". Nimitys sopii hyvin maalle, jossa demokratian rappio alkoi äänestyskopiasta.

Tuomi-Nikulan mukaan demokratian merkitys ja sisältö muuttuvat, kun siirrytään lännestä itään. Näin Unkarin malli on suoraa sukua venäläiselle "suvereenille demokratialle".

Orbánin suurin uhka EU:sta

Sisäpolitiikassa pääministeri Orbán ja Fidesz ovat onnistuneet eliminoimaan kaikki kilpailijansa. Kun sisäistä vaaraa ei ole, suurin uhka Orbánin yksivallalle tulee EU:sta: Euroopan parlamentin selkeä päätös, jonka mukaan Unkaria vastaan voidaan ryhtyä kehittämään pakotteita, merkitsi Orbánille hänen poliittisen uransa raskainta takaiskua. Niinpä Unkarin hallituksen koko propagandakoneisto on nyt suunnattu EU:ta vastaan.

Unkari on sekä EU:n että Naton jäsen – ja se aikoo myös pysyä kummassakin. Yhdysvaltain osalta Unkarissa suhtauduttiin suurin toivein Donald Trumpin valintaan ja kutsua Valkoiseen taloon odotettiin päivänä minä hyvänsä. Sitä ei kuitenkaan ole tullut. Suurlähettiläs Tuomi-Nikulan arvion mukaan Unkarin ulkopoliittikka on ajettu niin syvälle Venäjän taskuun, että se on jo alkanut närästää Atlantin toisellakin puolella. ❖

Kirjoitus perustuu Ulkopoliittikan iltaan, jossa dosentti Heino Nyysönen ja suurlähettiläs Petri Tuomi-Nikula pohtivat Unkarin tilannetta illan isännän Pertti Torstilan johdolla 25. lokakuuta Klubilla.

Sisäpolitiikassa Orbán ja Fidesz ovat onnistuneet eliminoimaan kaikki kilpailijansa. Kun sisäistä vaaraa ei ole, suurin uhka Orbánin yksivallalle tulee EU:sta

Arkkitehti Imre Steindlin vuonna 1904 suunnittelema Unkarin parlamenttitalo (unk. Országház) on pääkaupungissa Budapestissa sijaitseva rakennus, jossa kokoontuu yksikamarinen, 199-jäseninen parlamentti eli kansalliskokous. Parlamenttitalo on Budapestin ja koko Unkarin tunnetuimpia rakennuksia. Se rakennettiin Yhdistyneen kuningaskunnan Westminsterin palatsin tapaan uusgoottilaiseen tyyliin symmetrisin fasadein ja keskuskupolein.

Tapani Pyhä I kruunattiin legendan mukaan Unkarin ensimmäiseksi kuninkaaksi joulupäivän yöllä vuonna 1000.

Budapest muodostettiin kolmesta kaupungista vuonna 1873, ja seitsemän vuotta myöhemmin Unkarin kansalliskokous päätti rakennuttaa uuden, edustuksellisen parlamenttirakennuksen edustamaan kansakunnan suvereniteettia.

Unkarin valtion synty

Vuosina 997–1038 hallinnut Tapani Pyhä I kruunattiin legendan mukaan Unkarin ensimmäiseksi kuninkaaksi joulupäivän yöllä vuonna 1000. Samalla ensimmäiset rajat astuivat voimaan ja pääkaupungiksi nimettiin Esztergom. Kristinuskon julistettiin maan viralliseksi uskonnoksi. Uskonpuhdistuksia kuitenkin jatkettiin vielä Tapanin valtakauden aikana. Häntä pidetään Unkarin valtion perustajana.

Tapani teki lopun Unkarissa vallinneista heimo- ja klaanijärjestelmistä. Eri heimopäälliköiltä takavarikoidusta suuresta maaomaisuudesta tuli kuninkaan vallan perusta. Uusi maallinen hallintojärjestelmä perustui länsieurooppalaiselle esikuvulle.

Pyhänä Tapanina hän on myös katolisen kirkon pyhimys, jonka paavi kanonisoi kuningas László I:n kaudella. Pyhän Tapanin muistopäivää vietetään 16. elokuuta.

Tapani syntyi vuosien 970 ja 975 välillä Esztergomissa Unkarissa. Tapanin isä Unkarin ruhtinas Géza kuului Árpádista polveutuvaan Árpádien hallitsijasukuun. Stefan eli hallitsijanimeltään Tapani I nousi Unkarin valtaistuimelle isänsä kuoltua vuonna 997. Uusi kristitty kuningas ei miellyttänyt Unkarin kaikkia väestön osia. Osa unkarilaisista oli tukenut valtaistuimelle Árpádien suvun vanhinta jäsentä Koppányta. Tapanin onnistui kukistaa Koppány Veszprémissä käydyssä taistelussa vuonna 998 vaimonsa mukana tulleiden saksalaisten ritarien avulla. Koppány teloitettiin pakanana. (YK)

Teksti: Tapani Ruokanen
Kuvat: Antti Virkkunen

Uuden ajan poliitikko Klubilla

Kansanedustaja Elina Lepomäki oli lokakuun Kirjan illan vierailija mukanaan 700-sivuinen teosjätkäle Vapauden voitto. Siinä käydään läpi melkein kaikki. Myös keskustelu Klubilla aaltoili äärestä laitaan.

Elina Lepomäki veti Kirjan illan täyteen yhteiskunnallisista kysymyksistä kiinnostunutta väkeä - avec.

Onko tämä nyt yhteiskunnallinen pääteoksesi, niin kuin Karl Marxilla Pääoma tai Friedrich A. Hayekilla Tie orjuuteen? Tähän kysymykseen kansanedustaja Lepomäki ei suoraan vastaa kuin hymyilemällä.

Lepomäen kirjassa käsitellään politiikkaa, taloutta, koulutusta, sosiaaliturvaa, ulkopoliittikkaa, uusia ideoita yhteiskunnan kehittämiseksi EU:ssa ja Suomessa – itse asiassa koko elämä on siinä, myös omia kokemuksia, vaikka tuskin voi puhua muistelmista, kun kirjoittaja on 37-vuotias.

Lepomäki on tullut tunnetuksi omapäisenä poliitikkona, joka ei kysy

mielipiteitä muilta – niin pitkälle, ettei allekirjoita kaikkia ryhmänsä linjauksia. Kirja alkaa Tommy Tabermannin runolla:

Uneksi vain mahdottomia, sillä huomista eivät järkevät latteudet kiinnostaa. Ole hyvä unelmiasi kohtaan, ja anna niiden toteutua. Muista, että hymyily on uneksimista.

Lepomäki on eri mieltä politiikan muiden uneksijoiden kanssa: sosialistien, keskittien kulkijoiden ja porvarien – hän luo uutta.

”Haluan avata keskustelua Suomen ja Euroopan tulevaisuudesta ja uudis-

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

En ole tämän klubin jäsen ja asia kuuluu tietysti jäsenille, mutta eikö Suomessa ole vapaus pitää yllä kaikenlaisia klubeja?”, Elina Lepomäki ottaa kantaa naisjäsenyykskeskusteluun.

”

”*Moni epäilee markkinoita, mutta markkinat olemme me, ihmiset, eikä niitä voi huijata, jos kilpailu toimii läpinäkyvästi.*”

”

Lepomäen ranskalainen ystävä sanoi liittyään En Marche! –liikkeeseen: ”Elina, Emanuel on ihan niin kuin sinä!”

Yleisö kuuntelee, kun Lepomäki ihmettelee, miksi seminaareja järjestetään vain otsikolla ”Mikä aiheuttaa köyhyyttä?”, kun pitäisi kysyä myös ”Mikä aiheuttaa vaurautta?”

Kirjan iltojen vetäjä Tapani Ruokanen ja kansanedustaja Elina Lepomäki.

tuksista, joita tarvitaan. Uskon ihmisiin, ongelmat johtuvatkin enemmän koneiston rakenteista kuin ihmisistä, joita yhdistää oman edun tavoittelu ja vilpittömän pyrkimys edistää yleistä etua”, Lepomäki tiivistää realistisen ihmisikäsitteensä.

On siis turha tulla puhumaan mutuja, jos ei tiedä. Lepomäki on näitä uuden sukupolven ihmisiä, joilla on loistava koulutus (diplomi-insinööri ja kauppatieteen maisteri). Lisäksi monipuolinen työelämän kokemus ja kielitaito – hän puhuu saksaa kuin äidinkieltä, ranska soljuu ja tietysti englantia, ruotsi ja suomi. Sujuvasti kuin Stubbilla.

Demokratian hitaus ei virhe, vaan ominaisuus

Lepomäki nousi eduskuntaan varasijalta 2014, kun Jyrki Katainen siirtyi EU:n komissaariksi. Seuraavan vuoden vaaleissa hän pääsi läpi. Hänen puolueensa kokoomus ei ole toteuttanut isoa kuvaansa:

”Laskelmoidusta passiivisuudesta palkitaan helpommin kuin jämäkästä suorittamisesta. Demokratian hitaus ja takkuisuus ei ole virhe vaan ominaisuus. Ihmisille ei kerrota rehellisesti, mitä tavoitellaan ja millä keinoilla. Kun ei yritä, ei voi hävitä.”

Lepomäki käy läpi puolueita kovalla kädellä, myös omaansa. Poliittikan yleinen visiottomuus, vaikeus erottaa

”

”*Laskelmoidusta passiivisuudesta palkitaan helpommin kuin jämäkästä suorittamisesta.*”

Demokratian hitaus ja takkuisuus ei ole virhe vaan ominaisuus.

Ihmisille ei kerrota rehellisesti, mitä tavoitellaan ja millä keinoilla.

Kun ei yritä, ei voi hävitä.”

”

Kari Tähtinen oli saanut mukaansa rouva Tuija Kirveskari-Tähtisen: hauskaa oli.

elinkeinoelämän eturyhmien mukaan toimimista markkinoiden vapauttamisesta. Vasemmisto on ollut aatteellisessa kanveesissa vuosia, sosiaalidemokraatit Suomen taantumuksellisin voima. Pääministeri saa kehut – hiukan ironisesti:

”Politiikassa voi saada paljon aikaan, jos osaa edes alkeellisesti johtaa asioita ja samalla ihmisiä haluaansa suuntaan.”

Tuo ei vielä ole paljon: ”Sipilä on tyypillinen oikeistodemari.”

Pahin pettymys: Epäonni paikallisessa sopimisessa

”Suomalaiset kannattavat markkinataloutta, mahdollisuuksien tasa-arvoa ja vapaata kilpailua, EVAn tutkimukset osoittavat tämän. Paikallisesta sopimisesta oli sovittu hallitusohjelmassa ja se olisi ollut tärkein uudistus. Se olisi tuotava lakiin, jotta ehdot olisivat syrjimättömät ja kaikille samat.”

Näin Suomen työmarkkinat pistettäisiin viimein eurokuntoon, 20 vuotta myöhässä. Paikallisesta sopimisesta ei tullut mitään, se on pahin pettymys tällä vaalikaudella.

”Moni epäilee markkinoita, mutta markkinat olemme me, ihmiset, eikä niitä voi huijata, jos kilpailu toimii läpinäkyvästi. Ja markkinat korjaavat itseään ja määrittelevät hinnan.”

Suomessa on ihasteltu World Econo-

mic Forumien kehuja, mutta Lepomäki vyöryttää esiin yllätyksen: kansainvälisen kilpailukykyvertailun perusteella Suomen työmarkkinat sijoittuvat tutkitusta 137 maasta sijalle 137, mitä tulee palkanmuodostuksen joustavuuteen. Suomen työmarkkinat ovat siis maailman jäykimmät.

Ihmislähtöistä yhteisvastausta, mahdollisuuksia kansalaisille

”Kansalaisia on tuettava elämän eri tilanteissa, sen sijaan että tuemme pankkeja, yrityksiä tai valtioita. Siksi meidän tulee sallia elintasopakolaisuus.”

Jäykät työehdot ehkäisevät kilpailua markkinoilla ja siitä kärsivät Lepomäen mukaan pienet ja järjestäytymättömät yritykset, erityisalajat, eriytyneet arvoketjut, erityisryhmiä työllistävät yritykset, kansainvälistyvät kasvuyritykset ja sitä kautta ammatinharjoittajat, nuoret, seniorit, maahanmuuttajat ja muut taulukoissa oletetusta työntekijästä poikkeavat yksilöt.

”Yksinkertainen vaihtoehto voisi olla se, että jokainen meistä tekisi enemmän niitä asioita, joissa olemme itse hyviä.”

Lepomäki näkee köyhyyden ja syrjäytymisen yhteyden työttömyyteen.

”Työtulot, alhaisetkin, ovat korkeammat kuin sosiaaliturvan tulot – muuten ihminen ei välttämättä ottaisi

työtä vastaan lainkaan.”

Valtio pyörii hyväosaisten ehdoilla

Hyvinvointivaltio kierrättää ihmisten rahoja myös silloin, kun niillä ei ole tulonjakovaikutusta. Keski- ja hyvätuloisten tulonsiirrot ovat suurempia kuin pienituloisten tulonsiirrot.

”Tarvitsemme sosiaaliturvan, joka tarjoaa vahvan perusturvan, mutta kannustaa ihmistä tarttumaan työhön. Tulonsiirroista 70 prosenttia tapahtuu henkilön elinkaaren sisällä eikä eri henkilöiden elinkaarien välillä. Valtio pyörii siis hyväosaisten ehdoilla.”

Lepomäki on kehittänyt perustilin korvaamaan tulonsiirtoja ja auttamaan työllistämässä. Se voisi olla uuden sosiaaliturvan perusta. Tässä hänen ajattelunsa tulee lähelle vihreitä.

Lepomäki sanoo, että perustili vaatii paljon oikeistolta ja vasemmistolta. On hyväksyttävä, että valtaosa ihmisistä pystyy aktivoitumaan ilman isällisiä neuvoja, jos annetaan järkevät mahdollisuudet ja kannustimet.

”Työstä on saatava se palkka, joka työmarkkinoilla muodostuu, ja täydentävä sosiaaliturva tulokoon valtiolta. Yksityisen pääoman leviäminen yhteiskunnassa nykyistä laajemmin ei ole huono asia. Se edellyttää alhaisempia työhön ja omistamiseen kohdistuvia veroasteita.

Ja sosiaaliturvan on kosketettava kaikkia Suomessa asuvia henkilöitä samalla tavalla.”

Elina Lepomäen pitäisi itse asiassa olla ministeri nyt, mutta hän sai kokea politiikan kiintiöt ja jäi kesällä 2016 ministeriruletista pois. Hän lähti tavoittelemaan kokoomuksen puheenjohtajuutta, koska ”ajatteli olevansa puolueelle hyvä johtaja ja tulevaisuuden pääministeri, jolla on selkeä linja”. Tämän taistelun hän hävisi. On aika katsoa eteenpäin.

”On mietittävä koko hyvinvointivaltio uudelleen. Uusi hyvinvointiajattelu edellyttää murtautumista perinteisten ennakkoluulojen ulkopuolelle: enää ei maksimoitaisi tulonsiirtojen euromäärää ja järjestelmän valtaa, vaan ihmisten hyvinvointia ja mahdollisuuksien tasa-arvoa.”

Näin kirjoittaa Elina Lepomäki, jota on jo kutsuttu Suomen Macroniksi. Kirjan illassa hän kirjoittaa omistuskirjoituksia kirjaansa – käsiala on yllättävää: pientä kuin Urho Kekkosella.

Mitä tästä naisesta tuleekaan?

Kirjoitus perustuu Kirjan illan keskusteluihin 1.10. 2018 ja Elina Lepomäen kirjaan Vapauden voitto.

Kohtaamisia kaupungissa

Ateneum esittelee yli 300 kaupunkilaisteosta

Klubilaiset puolisoineen kohtasivat Ateneumissa.

Einari Wehmas
Syyskuva Töölöstä

Ateneumin Kohtaamisia kaupungissa on hieno näyttely. Nyt ei olla maalaismaisemassa vaan keskellä stadia. Päärooleissa ovat kaupunki, sen kadut ja kohtaamispaikat, kodit ja asukkaat. Esillä on noin 300 suomalais-taiteilijoiden teosta 1910-luvulta 1980-luvulle.

Silmiinpistävää on naistaiteilijoiden vahva panos. Näkyvimpinä Elga Sesemann useilla teoksilla, Tove Jansson ja huippuna Helene Schjerfbeck, jonka täydellisen hieno Punaiset omenat viitoittaa tietä suomalaiselle avantgardelle.

Tove Jansson
Asetelma

Henry Ericsson
Fazerin baari

Elga Sesemann
Kukkaismyyjä

Urbaani kaupunkielämä virisi kaupungistumisen myötä 1920-luvulla ja löysi heti tiensä kuvataiteeseen. Illuusio kevyen elegantista kaupunkilaisuudesta kiehtoi taiteilijoita. Pariisin bistrokuvien hienostunut suomalainen vastine on Henry Ericssonin Fazerin baari (1931), jossa taiteilija on osuvasti vanginnut baarin ilmapiirin tyylikkäine asiakkaineen ja huippude-sign-kalusteineen. Mutta taiteilijat kuvasivat myös kaupungin elämän tummempia puolia, kuten Marcus Collinin työläismaalaukset ja Gunvor Grönvikin tiivistunnelmainen Raitiovaunupysäkki (1943).

Kaupunkitilasta tuli maalaismaisan urbaani korvaaja. Kadun pintojen rytmi svengaa letkeästi Einari Wehmaksen maalauksessa Syyskuva Töölöstä (1946). Perinteisemmin toteutettu, mutta komea on myös Urpo Wainion Kevätaamu (1942). Modernein tulkinta katutilasta on tuntemattoman Elga Sesemannin raskain siveltimenvedoin tehty kompositio Kukkaismyyjä (1946).

Sota-aika oli taiteen tekijöille hiljaiseloa, mutta Ateneumiin on saatu koottua pieni salillinen sota-ajan maalauksia. Niistä näkyvin on Gösta Dielin Guernica-vaikutteinen värikäs ja isokokoinen Pommitettu kylä (1950). Osaston helmi on silti Hannes Siivosen talvisodan aikainen yksinkertainen ja voimakas Kaupunki palaa (1940).

Näyttelyssä on esillä myös muotokuvia, joiden joukossa on oman aikansa parhaita. Vaikuttavimpia on Werner Thomen Naisen muotokuva (1915). Perinteinen, mutta rennon kevyesti maalattu viehkeä teos. Eemu Myntin ilman vuosilukua oleva Toivo Kuulan muotokuva on surrealistisävytteinen ja maagisen komea.

Silmiinpistävää on naistaiteilijoiden vahva panos. Näkyvimpinä Elga Sesemann useilla teoksilla, Tove Jansson makeanvärisellä Ase-

Werner Thome
Naisen muotokuva

telmallaan (1945) ja huippuna Helene Schjerfbeck, jonka täydellisen hieno Punaiset omenat (1915) viitoittaa tietä suomalaiselle avantgardelle.

Taiteen ystävälle Kohtaamisia kaupungissa on ehdoton must. Jos et ole nähnyt näyttelyä, ehdit vielä hyvin, sillä se on esillä 20.1.2019 saakka. Käy samalla ihmettelemässä Ateneumin kolmannelta kerrokselta löytyvää sveitsiläisen Not Vitalin muotokuva-näyttelyä. Sen on kuratoinut Ateneumin edellinen johtaja Susanna Petterson. Petterson on tehnyt todellisen silmäkääntötempun ja keksinyt keisarille uudet vaatteet hehkuttaessaan näitä teoksia, jotka mielestäni ovat äärimmäisen ankeita ja tylsiä.

Urpo Wainio
Kevätaamu

Soiva runomatinea oli menestys.

Timo Närhinsalo.

Soiva runomatinea, runoriien ensimmäinen julkinen esiintyminen järjestettiin Suomalaisella Klubilla lokakuun puolivälissä. Tilaisuuden avannut Aarno Cronvall totesi ilokseen, että runous on tullut osaksi klubin monipuolista kulttuuri-toimintaa. Myös runsas, noin 70 kuulijan osallistujamäärä ylitti reippaasti keskimääräisen iltapäivämatinean kuulijakunnan.

Inkeri Lohivesi ja Tytti Hannila.

Vasemmalta Bjarne Jäntti, Weijo Pitkänen, Martti Enäjärvi, Timo Närhinsalo, Pentti Mettälä, Pekka Haanmäki, Janne Hovi ja Kari Storckovius.

Vime vuoden syksyllä käynnistynyt runoriihi on kokoontunut joka toinen kuukausi ja yhteensä niihin on osallistunut runsaat 20 runouden ystävää.

Runoriien puheenjohtaja Timo Närhinsalo esitteli lyhyesti soivan runomatinean esiintyjät sekä matinean pianomusiikista vastaavan Janne Hovin.

Matinea käynnistyi Kari Storckoviuksen esittämällä Eino Leinon runolla "Juhannus 1918". Kaikkiaan matineassa kuultiin yli kymmentä eri runoilijaa mukana Leinon lisäksi mm. Aale Tynni, P. Mustapää, V.A. Koskenniemi, Otto Manninen, Pentti Fabritius, Edith Södergran ja Lauri Viita.

Runoriiehessä runojen esittämisen lisäksi myös kirjoitetaan niitä. Oman runonsa esittivät klubimme kunniapuheenjohtaja Martti Enäjärvi "Klubille, milleniumin vaihtuessa" samoin kuin Weijo Pitkänen runonsa "Kauneus ja Hyvyys". Matinean loppuksi veljet esittivät yhteislausuntana Lauri Viidan runon "Luominen", joka päättyi mahtipontisen musiikin säestämään sanoihin "Tuhat kertaa tuhat vuotta – Mitään ei voi tehdä suotta"

Runojen lomassa kuultiin Janne

Hovin esittämänä edeltävään runoon sopivaa musiikkia mm. Jean Sibeliuksen "Jääkärimarssi", Toivo Kuulan "Siellä on kauan jo kukkineet omenapuut", Ernest Pingoud'n "Asfalttikukka" ja Säkkijärven polkka.

Pikakysely kuulijoiden keskuudessa antoi matineasta myönteisen tuloksen. Kokonaisuus oli tasapainoinen. Eri tyyppiset runot täydensivät toisiaan ja valittu musiikki runojen välissä sopi luontevasti kokonaisuuteen.

Tästä rohkaistuneena seuraavaa runomatineaa valmistellaan jo vähintäänkin ajatuksissa.

Pentti Mettälä.

Antti Virkkusen
maalausten näyttely

Ikimetsän puolesta

Teksti: Markku Valkonen

Antti Virkkusen marraskuinen näyttely perustui vakiintuneeseen suhteeseen, Lapin ikimetsän lumoukseen.

Osa maalauksista tarjoaa Sallan ja Pelkosenniemen maisemien huikaisevaa avaruutta ja osa poimii eräluonnon yksityiskohdista sommitelmia, värejä ja tunnelmia. Teokset eivät lähesty kohteitaan tallentamalla niitä yksi yhteen vaan korostamalla ja pelkistämällä maalauksen kannalta tärkeitä elementtejä. Näistä taidoista Antin tyyli tunnetaan parhaiten.

Joissakin teoksissa taiteilija on nyt yhdistänyt käsin maalatun pehmeän taustaosion etualan synteettiseen, kirikkaaseen hahmotukseen. Näin syntyy perspektiivi, jollaisen kaikki Lapissa samoilleet tunnustavat: ikimetsän henki vetää puoleensa puron ja mättäikön taakse tuolle puolen ryteikön kohti avaraa tunturimaisemaa.

Se ei katsetta kahlitse, mutta sitä jäsentävät majesteettiset lapinkuuset. Ne muistuttavat meitä siitä, että kaikkea emme voi, emmekä saa tuhota, vaikka liiketoiminnan jumala, Mercurius kuinka heiluttelisi sauvaansa.

Antti Virkkunen ja Markku Valkonen näyttelyn avajaisissa.

Teatterin ilta Klubilla 19.11..

Teatteri rakentuu palasista kokonaisuudeksi

Teksti ja kuvat:
Antti Virkkunen

Klubiveli Keijo K. Kulha isännöi jouhevaan tyyliinsä teatterin iltaa 19.11. Vierailevana asiantuntijana oli museolehtori Heini Räsänen Teatterimuseosta. Hän kertoi näytelmän rakentumisesta valmiiksi esitykseksi ohjaajan, lavastajien, valoasiantuntijoiden, puvustajien ja näyttelijöiden yhteistyönä.

Esimerkkinä oli Kansallisteatterin pienelle näyttämölle vuonna 1984 tehty esitys Aleksis Kiven näytelmästä Canzio, josta Teatterimuseossa on tallella kattava dokumentointi. Näytelmän ohjasi Kari Rentola.

Lavastus oli yksinkertainen valoa läpäisevästä reikälevystä näyttämölle rakennettu lavarakennelma. Kohdevaloilla, joista osa valaisi reikälevyn takaa, saatiin aikaan kohtausten vaatimat tila-illuusiot ja tunnelmat. Tällainen valojen käyttö teki silloin vasta tuloaan Suomen teattereihin. Canzion ohjaaja, näyttelijät ja koko esitys saivat aikanaan kriitikoilta varsin hyvät arvostelut.

Teatterimuseon lehtori Heini Räsänen kertoi näytelmän rakentumisesta valmiiksi esitykseksi eri teatteriammattilaisten yhteistyönä. Keijo K. Kulha isännöi.

Hirvo Salonen puolisoineen nautti teatterin maailmasta.

Kari Storckovius ja Tytti Hannila sekä Raimo Ilveskero.

Hyöät Klubiveljet. Mitäpä, jos tulisitte joukolla seuramaan mm. näitä tapahtumia. Kulttuuritilaisuuksiin myös avelit mukaan!

KUVA: ILMAVOIMAT

11.4. (to) klo 19.00 *
Ilmailun ilta

Hävittäjälentolaihue tänään.
Vieraana hävittäjälentolaihueen komentaja everstiluutnantti Inka Niskanen.

21.3. (to) klo 19.00 *
Tieteen ilta

Suomi sivistysvaltiona
– filosofian vaikutus maamme menestystarinaaan.
Vieraana akateemikko Ilkka Niiniluoto.

16.4. (ti) klo 19.00 *
Talouspolitiikan ilta

Vieraana Kone Oyj:n pääjohtaja Henrik Ehrnrooth.

6.3. (ke) klo 15.00-16.00
Iltapäivämätinea (avec + ystävät)

Frédéric Chopinin nokturnoja.
Janne Mertanen, piano.

8.4. (ma) klo 17.00 *
Kuvataiteen ilta (avec)

Kuvataide-musiikkimatinea. Klubin kuvataiteilijat sekä taiteilijajäsenet tarjoavat kuvataiteen ja musiikin herkkupaloja.

Matinean jälkeen on buffet-illallinen hintaan 35 euroa. Ilmoittaudu illalliselle.

Kuva kevään kuvataide-musiikkimatineasta. Kuvassa Markku Valkonen.

23.1. (ke) klo 17.00 *
Villa Gyllenbergin taidemuseo (avec)

Marraskuun ryhmä. Suomalaista taidetta vuosilta 1916-26. Kokoontuminen klo 16.50. Kukin maksaa itse sisäänpääsyn. Ilmoittautuminen 15.1. mennessä, max 25 osallistujaa. Osoite: Kuusisaarenpolku 11.

1.2. (pe) klo 19.00 *
Gourmet-ilta (avec)

Teemana talven herkut. Menu: Iso blini tykötarpeineen, väliyllätys, kirkas madekeitto ja ruisleipää, leipäjuustoa sekä lakkaa. Hinta 69 €. Tervetuloa aperitiiville klo 18.00 alkaen. Ilmoittautuminen 29.1. mennessä.

Helsingin Suomalainen Klubi on myös gourmé-klubi

Never stop improving.
Uusi C-sarja ja **EQ Boost**.

Voiko parasta parantaa? Uuden Mercedes-Benz C 200 -mallin bensiinimoottori hyödyntää ensimmäistä kertaa 48 voltin sähköjärjestelmää ja EQ Boost -toimintoa, jonka ansiosta moottori herää nopeammin toimintavalmiuteen ja joka tuo lisätehoa kiihdytyksiin. Uusi C-sarja on dynaamisempi ja urheilullisempi kuin koskaan. Lue lisää mercedes-benz.fi/uusi-c-sarja.

Vakiovarusteina mm.

- Automaattivaihteisto (9-vaihteinen)
- Peruutuskamera
- 10-puolaiset kevytmetallivanteet
- LED High Performance -ajovalot
- Thematic-ilmastointiautomatiikka
- Sisätilan valopaketti
- Etuistuinten mukavuuspaketti

C-sarja alk. **39 935 €**

Mercedes-Benz C 160 A Business kokonaishinta alk. 39 934,83 €. Vapaa autoetu 755 €/kk, käyttöetu 605 €/kk. CO₂-päästöt uusi mittaustapa – WLTP 167 g/km, EU-keskikulutus 7,4 l/100 km. Mercedes-Benz C 160 T A Business kokonaishinta alk. 42 687,61 €. Vapaa autoetu 795 €/kk, käyttöetu 645 €/kk. CO₂-päästöt uusi mittaustapa – WLTP 172 g/km, EU-keskikulutus 7,6 l/100 km. Huolenpitosopimus 3 vuodeksi kiinteällä kk-maksulla alk. 32 €/kk. Hinnat sis. alv:n, arvioidun autoveron ja toimituskulut 600 €. Kuvan autot lisävarustein. Ajotietokoneen kieli: suomi.

Perinteinen **JOULUKONSERTTI**

Vanha kirkko, Helsinki
Sunnuntaina 16.12.2018 klo 16:00

Kuoroa johtaa Henrik Lamberg
Solisti Ilkka Hämäläinen, tenori
Urkuri Tapio Tiitu
Huilu Raija Kosonen

Ohjelman (25€) saa tilaamalla osoitteesta:
www.klubinkuoro.fi,
kuoron jäseniltä sekä klubimestarilta p. 09-586 8830